

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra práva

Obor Účetnictví a finanční řízení podniku

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Právní forma podnikání podle živnostenského zákona

2007

Autor práce: Petra Syrovátková
Vedoucí práce: JUDr. PaedDr. Věra Švejdvá

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra SYROVÁTKOVÁ**

Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku - pro české firmy**

Název tématu: **Právní úprava podnikání podle živnostenského zákona**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Charakterizovat obecně podnikání s aplikací platného znění živnostenského zákona, druhy živností, popsat kroky začínajícího podnikatele, průzkum živnostenského podnikání ve vybraném regionu, úskalí podnikání, návrhy de lege ferenda a vyhodnocení současné legislativy.

Rámcová osnova:

1. Úvod (historický exkurz).
2. Právní normy v podnikání a živnostenský zákon, jeho analýza.
3. Stav živností ve vybraném regionu, analýza získaných údajů.
4. Závěr.
5. Přehled literatury.
6. Přílohy.

Rozsah práce: 40-50 stran
Rozsah příloh: dle potřeby
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Živnostenský zákon č. 455/91 Sb. ve znění novel a doplňků.

Živnostenský řád z roku 1859.

Obchodní zákoník s komentářem. C. H. Beck, Praha, 2005.

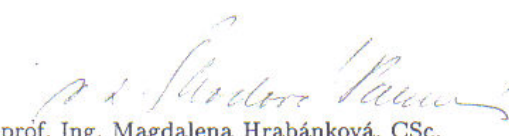
— Statistické údaje regionu.

— Odborná literatura a současná periodika zabývající se tématem.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Věra Švejdová
Katedra práva

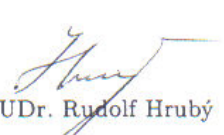
Datum zadání bakalářské práce: 16. února 2006

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2007

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13 ①
370 05 České Budějovice

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 13. března 2006

Děkuji paní Zdeňce Jeřábkové a celému Živnostenskému úřadu v Českých Budějovicích za poskytování materiálů a potřebných informací ke zpracování této práce.

Dále bych chtěla poděkovat vedoucímu bakalářské práce JUDr. PaedDr. Věře Švejdové za odborné konzultace a vedení při zpracování této práce

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění, poskytnutých materiálů, informací a uvedené literatury.

V Českých Budějovicích dne 13. 4. 2007

.....
Petra Syrovátková

1. Úvod	6
2. Vývoj právní úpravy živnostenského podnikání a úprava současná	7
2. 1. Historický vývoj právní regulace živnostenského podnikání.....	7
2. 1. 1 Počátky živnostenského podnikání.....	7
2. 1. 2 Živnostenské podnikání a cechy	7
2. 1. 3 Živnostenský řád z roku 1859	9
2. 1. 4 Úpadek soukromého podnikání	10
2. 2. Od zákona o soukromém podnikání k živnostenskému zákonu.....	10
3. Charakteristika podnikání podle platného živnostenského zákona	13
3.1 Obecné rysy živnostenského podnikání	13
3.2 Podnikání podle živnostenského zákona	14
3.3 Provozování živnosti	17
4. Subjekty živnostenských vztahů.....	18
4.1 Obecná charakteristika subjektů živnostenskoprávních vztahů	18
4.2 Organizace živnostenské správy.....	22
5. Vznik živnostenské oprávnění.....	23
5.1 Provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce.....	25
5.2 Provozovna	27
5.3 Druhy živností	28
5.3.1 Živnosti řemeslné	29
5.3.2 Živnosti vázané.....	30
5.3.3 Živnosti volné	30
5.3.4 Živnosti provozované průmyslovým způsobem.....	31
5.3.5 Živnosti koncesované	31
5.4 Právní režim procedury vzniku živnostenského oprávnění	32
5.4.1 Ohlášení a živnostenský list	33
5.4.1.1 Vydání živnostenského listu.....	37
5.4.1.2 Změny údajů uvedených v ohlášení živnosti.....	38
5.4.2 Žádost o koncesi a koncesní listina	39
5.4.2.1 Vydání koncesní listiny	40
5.4.2.2 Změny údajů uvedených v žádosti o koncesi	41
6. Zánik živnostenského oprávnění	42
7. Postup pro založení živnostenského oprávnění	45
7.1 Jak postupovat při zakládání živnostenského oprávnění.....	45

7.2 Doklady, které fyzická osoba připojuje k ohlášení živnosti a k žádosti o koncesi....	46
8. Stav živností v Českobudějovickém regionu.....	49
9. Závěr.....	51
10. Přehled použité literatury	54
11. Přílohy	56

1. Úvod

Tématem této bakalářské práce je charakteristika právní úpravy podnikání podle živnostenského zákona a to zejména z pohledu veřejnoprávní úpravy. V současné době je téma soukromého podnikání velice žádané a atraktivní a právě to byl důvod pro můj výběr. Často je totiž slyšet ze sdělovacích prostředků a z úst zástupců různých veřejnoprávních korporací, které hájí zájmy podnikatelů, jak stát a jeho orgány prostřednictvím právní úpravy znesnadňují podnikatelům život. Snad i toto je důvod, proč právě soukromé podnikání fyzických osob je také velmi opakovaným tématem předvolebních slibů. Proto bych se chtěla ve své bakalářské práci zaměřit na popis nejdůležitějších aspektů veřejnoprávní úpravy živnostenského podnikání v České republice.

Při zpracování své práce se chci především zaměřit na současnou právní úpravu, která se týká daného podnikání, tedy stručně okomentovat živnostenský zákon, a dále také shrnout historický vývoj živnostenského podnikání. Vzhledem k pojetí živnostenského podnikání tak, jak jej vymezuje současná platná právní úprava platí, že živnostenské podnikání je převažující formou podnikání v celém objemu podnikatelských činností.

Platný právní režim živnostenského podnikání předpokládá realizace řady právních vztahů, navíc diferencovaných, a to nejen podle jejich odvětvově právní příslušnosti, ale i podle jejich právního obsahu. Pluralita těchto vztahů je dána jednak značnou různorodostí věcně odlišných situací v rámci daného systému souvisejících vztahů, do nichž v souvislosti se živnostenským podnikáním vstupují příslušné právní subjekty, a dále pak zcela pochopitelnou potřebou adekvátních způsobů jejich právního řešení. Při řešení celého komplexu výrazně vystupují otázky právního charakteru a to především mezi státem a podnikateli. V tomto případě se jedná o vztahy správně právní, které jsou rozhodující pro právní režim oprávnění k živnostenskému podnikání. V právním slova smyslu jde o vztahy veřejnoprávní povahy, které jsou realizované v režimu tzv. živnostenské správy.

Z pohledu právní úpravy předmětných otázek lze v těchto souvislostech hovořit o živnostenském právu, které lze vnímat a vymezovat jak v užším slova smyslu, tak v širším slova smyslu. Živnostenským právem v užším slova smyslu se rozumí přímá, bezprostřední úprava živnostenskoprávních institutů. Naproti tomu živnostenským právem v širším slova smyslu lze chápat právní režim zahrnující veškeré, s živnostenským podnikáním související, právní instituty příslušných veřejnoprávních i soukromoprávních úprav.

Cílem této bakalářské práce je tedy pojednat o živnostenském oprávnění se zřetelem k naší platné právní úpravě živnostenského práva v uvedeném užším slova smyslu, a to z pohledu rozhodujících správně právních aspektů a vztahů.

2. Vývoj právní úpravy živnostenského podnikání a úprava současná

2. 1. Historický vývoj právní regulace živnostenského podnikání

2. 1. 1 Počátky živnostenského podnikání

Počátky určitých náznaků soukromého podnikání jsou k vidění již v pravěku, kde dochází k dělbě práce a částečně i k její specializaci. Avšak skutečnou právní regulaci živnostenského podnikání nacházíme až v římském právu. Římská společnost se kromě jiného dělila též podle vykonávaných povolání. Na nejnižším stupni společenského žebříčku stáli otroci, kteří se nejvíce zabývali řemeslnými a výrobními činnostmi. Naopak na opačném konci hierarchie společenské prestiže stála tzv. ctnostná povolání. Mezi ně patřilo například zemědělství, působení ve státní správě či vojenství. Zcela odlišný pohled společnosti na řemesla se uplatňoval ve starověkých arabských zemích. Řemeslník zde byl váženým občanem a jeho zručnost se využívala k rozvoji obchodu.

Největší rozmach živnostenského podnikání nastal v období středověku v souvislosti s rozkvětem středověkých italských měst. Právě v této době začínají být vztahy mezi výrobcí zboží ve městech navzájem i mezi výrobcí a zákazníky právně regulovány.

2. 1. 2 Živnostenské podnikání a cechy

Cechy, jejichž největší rozmach nastal ve 14. století, byly stavovskými organizacemi (podle současného pohledu veřejnoprávními korporacemi) zajišťujícími společné zájmy představitelů jednotlivých povolání. Organizace cechů vycházela z prvků zájmové samosprávy. Dnešním výkonným orgánem v čele cechu byl cechmistr spravující cechovní majetek, který dohlížel na ceny a kvalitu výrobků a na dodržování tzv.

cechovních řádů. Kolektivním orgánem cechu byla valná hromada, která se ovšem nepodobala současným nejvyšším orgánům obchodních společností. Cechovní mistři měli právo a zároveň povinnost se valné hromady účastnit, čímž mohli zasahovat do správy cechovních záležitostí, které náležely do pravomocí valné hromady. Jednalo se zejména o vyúčtování hospodaření cechu, přijímání nových členů cechu, rozhodování sporných záležitostí a podobně.

Projevem samosprávného působení cechu byly cechovní řády. Ty stanovily pravidla a podmínky pro výkon určité profese, které musel dodržovat každý, kdo chtěl v této oblasti vyvíjet aktivitu. Členství v cechu bylo povinné a pouze cech rozhodoval o tom, kdo ve městě a ve vymezeném okruhu od městských hradeb bude provozovat řemeslo. Kromě uvedeného monopolu byl dalším znakem cechu egalitarismus. Všem mistrům se rovnostářsky zaručovaly stejné podmínky pro výrobu a odbyt, určoval se jim počet učedníků a tovaryšů a dokonce i podmínky prodeje.

K úpadku cechů dochází koncem 16. a zejména počátkem 17. století. Důvodů bylo hned několik. Vnitřní příčiny spočívaly např. ve sporech mezi jednotlivými cechy či v růstu nespokojenosti těch, kteří se kvůli monopolu cechu nemohli dané činnosti věnovat. Podstatnější vliv měly i příčiny vnější. Rozvoj manufaktur, které zejména po třicetileté válce byly na rozdíl od cechů schopny zajistit zvýšené vojenské potřeby státu, růst vlivu státu a zejména teorie merkantilismu, jejímž znakem je kromě jiného i podpora průmyslové, tedy hlavně manufakturní výroby, to vše přispělo k tomu, že se cechy stávají anachronismem a překážkou pokroku¹.

Výrazem zvyšující se úlohy státu v českých zemích v oblasti živnostenského podnikání a úpadku cechů bylo vydání několika následujících právních dokumentů. V roce 1725 byl Karlem VI. vydán generální řád cechovní, který umožňoval provozovat živnost i těm řemeslníkům, které cechy odmítaly přijmout do svých řad. Stejný panovník potom v letech 1731 a 1739 vydal generální cechovní patent a generální cechovní artikuly, jimž byl zrušen cechovní monopol, protože zakládání nových cechů bylo již vázáno na povolení státu a rovněž stát rozhodoval do budoucna o počtu mistrů. Významnou úlohu v tomto směru sehrály i dvorní dekrety Marie Terezie a Josefa I. z let 1776 a 1784.

¹ Fiala, J. a kol.. Živnostenské právo. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita - Doplněk, 1994. 146 str. ISBN 80-210-0823-7.

2. 1. 3 Živnostenský řád z roku 1859

Císařským patentem Františka Josefa I. z roku 1859 (číslo 227/1859 říšského zákoníku) byl vydán první živnostenský řád, který zůstal základem právní úpravy s určitými modifikacemi (např. zákon č.39/1883 ř.z., zákon č.218/1896 ř.z., zákon č.26/1907 ř.z., zákon č.91/1918 Sb. a zákon č.689/1919 Sb.) téměř sto let. Základním principem, o který se živnostenský řád opíral, byl liberalismus. Právní předpis nepřinášel definici živnosti, ta byla uvedena v judikatuře Nejvyššího soudu a literatuře. Byly zavedeny živnosti svobodné (vymezeny jako ty, které nebyly živnostmi koncesovanými a řemeslnými) a koncesované, u nichž platil nejprísnější přístupový režim vyžadující zvláštní kvalifikaci i morální a občanskou úroveň živnostníka. Do této skupiny patřila např. výroba a prodej zbraní, letectví, ale i provozování cestovních kanceláří. Novelou z roku 1883 došlo k vymezení nové kategorie živností řemeslných, které byly zákonem taxativně uvedeny a vyžadovaly zručnosti získané vyučením (např. kovář, zámečník, obuvník či zlatník). Některé činnosti byly z působnosti živnostenského řádu vyňaty.

Vznik živnostenského oprávnění byl podobně jako kategorie živností také diferencován. Jednalo se o živnosti svobodné, řemeslné a vázané, a na průkaz způsobilosti bylo před započítím jejich provozování nutné odpovědět příslušnému živnostenskému úřadu. V jeho pravomoci potom bylo výkon živnosti zakázat, a to v případě, že odpověď nesplňovala předepsané formální náležitosti nebo nebyly předloženy příslušné doklady či průkaz způsobilosti, anebo jej pouze potvrdit vydáním živnostenského listu. Naproti tomu u živností koncesovaných živnostenský úřad jejich výkon přímo povoloval a žadatel je do vydání koncese nesměl provozovat.

Organizační normy živnostenského práva té doby upravovaly organizaci státní správy a samosprávy v uvedené oblasti. Státní správu zajišťovaly politické okresní a zemské živnostenské úřady a v dalším stupni ministerstvo obchodu, resp. příslušná ministerstva. Veřejnoprávními korporacemi s povinným členstvím zajišťující zájmovou samosprávu v oblasti živnostenského podnikání byla tzv. společenstva a od roku 1848 též obchodní a živnostenské komory.

Koncepci živnostenského řádu převzalo díky recepční normě z roku 1918 i samostatné Československo a jak již bylo řečeno, tato úprava s určitými změnami (zejména v období protektorátu a poté i po druhé světové válce až do roku 1948) vydržela téměř sto let.

2. 1. 4 Úpadek soukromého podnikání

Zlomový okamžik pro živnostenské podnikání a soukromé vlastnictví nastal v únoru roku 1948. Nástup totalitního režimu, který byl nazván vítězstvím pracujícího lidu, přinesl do právní úpravy živnostenského podnikání princip totální materiální diskontinuity. Přestože komunistická strana proklamovala, že bude chránit drobné podnikání, byli živnostníci zanedlouho likvidováni a již v roce 1948 došlo ke zrušení obchodních a živnostenských komor, jejichž funkce převzaly národní výbory². Ústava z roku 1950 a také občanský zákoník z téhož roku upřednostňovaly společenské vlastnictví, zatímco soukromé vlastnictví bylo diskriminováno a mělo být postupem času úplně zlikvidováno.

Menší náznaky k obratu situace byly patrné v druhé polovině šedesátých let v souvislosti s obdobím částečné demokratizace socialistické společnosti, ale následná normalizace tyto náznaky opět pohltila. Minimální efekt potom přineslo nařízení vlády č. 154/1982 Sb., o poskytování služeb občanů na základě povolení národního výboru a č. 1/1988 Sb., o prodeji zboží a poskytování jiných služeb občanům na základě povolení národního výboru. Tato nařízení bohužel v žádném případě nevedla k nějakému většímu rozvoji soukromého podnikání u nás. Reálné možnosti rozvoje živnostenského podnikání vznikly až po roce 1989, kdy došlo k obnově tržního hospodářství a zrovnoprávnění všech forem vlastnictví.

2. 2. Od zákona o soukromém podnikání k živnostenskému zákonu

Přijetím zákona č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů (novelizován zákonem č. 219/1991 Sb.) a poslední novelou hospodářského zákoníku (zákon č. 103/1990 Sb.), která rozšířila působnost tohoto předpisu i na fyzické osoby podnikající podle zákona o soukromém podnikání občanů, došlo ke znovuoživení soukromého podnikání na našem území. Pracovněprávní vztahy při tomto podnikání upravilo nařízení vlády č. 121/1990 Sb.

Komplexní živnostenskoprávní úpravu přinesl až zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), společně se zákonem ČNR č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, které nabyly účinnosti 1. ledna 1992. Zmíněná právní úprava vycházela z dávné úpravy z druhé poloviny 19. století a úpravy

² Fiala, J. a kol.. Živnostenské právo. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita - Doplněk, 1994. 146 str. ISBN 80-210-0823-7.

prvorepublikové a dále pak se v mnohém nechala inspirovat úpravami sousedních států, zejména německou a rakouskou, ale také úpravou italskou³.

V souvislosti se vznikem samostatné České republiky došlo na základě ústavního zákona ČNR č. 4/1993 Sb., o opatřeních souvisejících se zánikem ČSFR, k recepci obou uvedených právních předpisů. Uplatnil se tak princip materiální i formální kontinuity.

Živnostenský zákon i zákon o živnostenských úřadech prošly řadou změn, jednalo se však jen o úpravy dílčí, které neovlivnily celkovou koncepci předpisů. V případě zákona o živnostenských úřadech se jedná o změnu zákonem č. 286/1995 Sb., který se významně dotkl i živnostenského zákona. Dalšími změnami prošel předpis upravující organizační strukturu živnostenských úřadů zejména v souvislosti s třetí etapou reformy veřejné správy v České republice, a to díky novelizacím provedeným zákonem č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze, zákonem č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti se zrušením okresních úřadů a zákonem č. 284/2004 Sb. Především zákon č. 320/2002 Sb. znamenal velkou změnu v organizaci živnostenských úřadů, spočíval v tom, že agenda okresních živnostenských úřadů přešla s účinností tohoto zákona do pravomoci obecních živnostenských úřadů jako odborů obecních úřadů obcí s rozšířenou působností.

Podstatně větším počtem změn prošel živnostenský zákon. Podle stavu k 1. 1. 2007 se jedná celkem o 98 novelizací: zákon č. 231/1992 Sb., zákon č. 591/1992 Sb., zákon č. 600/1992 Sb., zákon č. 273/1993 Sb., zákon č. 303/1993 Sb., zákon č. 38/1994 Sb., zákon č. 42/1994 Sb., zákon č. 136/1994 Sb., zákon č. 200/1994 Sb., zákon č. 237/1995 Sb., zákon č. 286/1995 Sb., zákon č. 94/1996 Sb., zákon č. 95/1996 Sb., zákon č. 147/1996 Sb., zákon č. 19/1997 Sb., zákon č. 49/1997 Sb., zákon č. 61/1997 Sb., zákon č. 79/1997 Sb., zákon č. 217/1997 Sb., zákon č. 280/1997 Sb., zákon č. 15/1998 Sb., zákon č. 83/1998 Sb., zákon č. 157/1998 Sb., zákon č. 167/1998 Sb., zákon č. 159/1999 Sb., zákon č. 356/1999 Sb., zákon č. 358/1999 Sb., zákon č. 360/1999 Sb., zákon č. 363/1999 Sb., zákon č. 27/2000 Sb., zákon č. 29/2000 Sb., zákon č. 121/2000 Sb., zákon č. 122/2000 Sb., zákon č. 123/2000 Sb., zákon č. 124/2000 Sb., zákon č. 149/2000 Sb., zákon č. 151/2000 Sb., zákon č. 158/2000 Sb., zákon č. 247/2000 Sb., zákon č. 249/2000 Sb., zákon č. 258/2000 Sb., zákon č. 309/2000 Sb., zákon č. 362/2000 Sb., zákon č. 409/2000 Sb., zákon

³ Dědič, J.. K některým otázkám právní úpravy podnikání v živnostenském zákoně. Právo a zákonnost. 1992, Číslo 1.

č. 458/2000 Sb., zákon č. 61/2001 Sb., zákon č. 100/2001 Sb., zákon č. 120/2001 Sb., zákon č. 164/2001 Sb., zákon č. 256/2001 Sb., zákon č. 274/2001 Sb., zákon č. 477/2001 Sb., zákon č. 478/2001 Sb., zákon č. 501/2001 Sb., zákon č. 86/2002 Sb., zákon č. 119/2002 Sb., zákon č. 174/2002 Sb., zákon č. 281/2002 Sb., zákon č. 308/2002 Sb., zákon č. 320/2002 Sb., nález Ústavního soudu, vyhlášený pod č. 476/2002 Sb., zákon č. 88/2003 Sb., zákon č. 130/2003 Sb., zákon č. 224/2003 Sb., zákon č. 228/2003 Sb., zákon č. 162/2003 Sb., zákon č. 274/2003 Sb., zákon č. 354/2003 Sb., zákon č. 438/2003 Sb., zákon č. 119/2004 Sb., zákon č. 167/2004 Sb., zákon č. 257/2004 Sb., zákon č. 326/2004 Sb., zákon č. 499/2004 Sb., zákon č. 695/2004 Sb., zákon č. 58/2005 Sb., zákon č. 95/2005 Sb., zákon č. 127/2005 Sb., zákon č. 215/2005 Sb., zákon č. 253/2005 Sb., zákon č. 358/2005 Sb., zákon č. 428/2005 Sb., zákon č. 444/2005 Sb., zákon č. 62/2006 Sb., zákon č. 76/2006 Sb., zákon č. 109/2006 Sb., zákon č. 115/2006 Sb., zákon č. 131/2006 Sb., zákon č. 161/2006 Sb., zákon č. 165/2006 Sb., zákon č. 179/2006 Sb., zákon č. 186/2006 Sb., zákon č. 191/2006 Sb., zákon č. 212/2006 Sb., zákon č. 214/2006 Sb., zákon č. 225/2006 Sb., zákon č. 310/2006 Sb., zákon č. 315/2006 Sb.

Zásadní změnu v tomto smyslu přinesl jen zákon č. 286/1995 Sb., jehož účinnost nastala 1. ledna 1996. Předpis se dotkl téměř všech otázek upravených v živnostenském zákoně.

Další novelou, která také podstatně zasáhla do podnikatelského prostředí byl zákon č. 356/1999 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. března 2000, a který mimo jiné zavedl nové vázané živnosti pro podnikání v oblasti tělesné výchovy a sportu, včetně stanovení průkazů způsobilosti. Toto prokazování odborné způsobilosti zvedlo vlnu odporu z řad podnikatelské veřejnosti, a proto došlo další novelou zákona č. 309/2000 Sb. k jejímu zmírnění a uznání odborné způsobilosti dostupné široké veřejnosti.

Do 31. 12. 2000 byly názvy volné ohlašovací živnosti uváděny podle návrhu a přání podnikatelů. Nařízením vlády č. 140/2000 Sb., které nabylo účinnosti 1. ledna 2001, byl stanoven seznam oborů živností volných. Dosavadní volné živnosti byly zařazeny do 124 oborů. Současně s tím vstoupilo v platnost dlouho očekávané vládní nařízení č. 469/2000 Sb., kterým byly stanoveny obsahové náplně jednotlivých živností.

Dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii byla účinná novela živnostenského zákona č. 167/2004 Sb. tzv. Euronovela. Přijetí tohoto zákona bylo motivováno především nutností harmonizovat českou právní úpravu živnostenského podnikání s legislativou Evropských společenství. Hlavními principy novely bylo vytvoření

podmínek k zajištění svobody usazování občanů z členských zemí Evropské unie ve smyslu čl. 45 Evropské dohody a čl. 43 až 48 Smlouvy o založení Evropského společenství. Především bylo stanoveno jak získat živnostenské oprávnění příslušníky členských států Evropské unie za podmínek, které zákon stanoví pro české osoby.

Další změny živnostenského zákona, které jsou obsaženy v jeho novele provedené zákonem č. 167/2004 Sb., vyplynuly především z nutnosti pojmově i věcně sladit živnostenský zákon s jinými zákony, a to zejména s obchodním zákoníkem a se zákony v oblasti školství.

Dále je nutné připomenout, že s živnostenskoprávní úpravou souvisí i celá řada dalších veřejnoprávních předpisů, což je dáno rozmanitostí živnostenského podnikání a nutností jeho regulace. Mezi tyto předpisy lze namátkou uvést zákon č. 328/1991 Sb. o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších změn a doplňků, zákon č. 552/1992 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších změn a doplňků, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších změn a doplňků, zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších změn a doplňků, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších změn a doplňků a mnoho dalších právních předpisů.

3. Charakteristika podnikání podle platného živnostenského zákona

3.1 Obecné rysy živnostenského podnikání

Živnostenské podnikání lze označit jako podnikání realizované v živnostenskoprávním režimu. Je to podnikání upravené podmínkami, které jsou uvedeny v příslušné živnostenskoprávní úpravě.

Živnostenské podnikání je jedním z druhů podnikání, který vykazuje určitá specifika a vlastní pojetí daného podnikání. Dále v sobě odráží určité rysy, které jsou obecně platné pro veškerá podnikání, která přicházejí v úvahu.

Podnikáním se podle právní úpravy České Republiky rozumí soustavná činnost provozovaná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za

účelem dosažení zisku. Toto obecné vymezení pojmu podnikání je provedeno v obchodním zákoníku (§ 2 odst.1). Vzhledem k obecnějšímu významu a dopadu tohoto právního předpisu, je nutno považovat toto vymezení podnikání za východisko jeho chápání i pro potřeby veřejnoprávních souvislostí institutu podnikání. Živnostenskoprávní úprava bezprostředně vychází z tohoto pojmu.

Vazbu živnostenského podnikání lze také nepřímě opřít i o další text samotného obchodního zákoníku, který vymezuje kategorie podnikatelů, přičemž mezi jinými jako podnikatele uvádí osobu, která podniká na základě živnostenského oprávnění.

V teorii je možné se setkat s různě podrobně členěnými přístupovými režimy či jejich aspekty, lišícími se projevujícími se mírou podrobnosti členění. Je zde vymezeno rozdělení předmětných přístupových režimů do čtyř skupin⁴, které jsou charakterizovány takto:

- a) volný výkon – podnikání je povoleno přímo ze zákona, podnikatel nemusí o zahájení podnikání uvědomovat státní orgány
- b) odpověď, ohlášení – podnikatel musí uvědomit příslušný státní orgán o započetí své podnikatelské činnosti
- c) registrace – podnikatel podléhá registraci u příslušného státního orgánu
- d) povolení (koncese) – příslušný státní orgán rozhoduje na základě splnění zákonných podmínek o povolení podnikání

Praktický smysl přístupových režimů ke vzniku oprávnění k podnikání má svůj význam pro praxi i pro teorii. Spočívá především v tom, že zpřehledňuje, zviditelňuje a akcentuje příslušné odlišnosti, které se projevují, či mohou projevit v příslušných právních úpravách. Aplikační, popř. realizační, praxe musí důsledně vycházet z platné právní úpravy a respektovat jí zvolená řešení.

3.2 Podnikání podle živnostenského zákona

Zákon o živnostenském podnikání (č.455/1991 Sb.) upravuje podmínky živnostenského podnikání a kontrolu nad jejich dodržováním. Vztahuje se pouze na takovou podnikatelskou činnost, která podléhá režimu živnostenského zákona. Dále tento

⁴ Fiala, J. a kol.. Živnostenské právo. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita - Doplněk, 1994. 146 str. ISBN 80-210-0823-7.

zákon stanoví podmínky pro vstup do živnostenského podnikání, pro provozování živnosti, způsob a rozsah kontroly prováděné pracovníky živnostenských úřadů a podmínky, za kterých se mohou ukládat podle tohoto zákona sankce.

Podmínky pro vstup do podnikání jsou stanoveny jako všeobecné a zvláštní. Všeobecnou podmínkou provozování živnosti je podle zákona dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost. Zvláštní podmínky provozování živnosti jsou stanoveny vždy pro určitý druh živnosti, resp. určitou živnost.

Dále zákon upravuje kontrolní činnost živnostenských úřadů. Výkon kontroly se řídí zákonem o státní kontrole (552/1991 Sb.). Rozsah kontroly vychází z jednotlivých ustanovení zákona o živnostenském podnikání a zákona o živnostenských úřadech.

Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.

Ustanovení § 2 definuje živnost pozitivním způsobem. Pozitivní vymezení živnosti je téměř shodné s definicí pojmu podnikání uvedeného v Obchodním zákoníku. Ten definuje podnikání jako obecný pojem bez ohledu na to, jakým zvláštním zákonem se podnikatelská činnost řídí. Definice živnosti uvedená v živnostenském zákoně obsahuje pojmové znaky, které musí být splněny současně, aby bylo možné určitou činnost označit jako živnost. Těmito znaky jsou soustavnost, samostatnost, provozování činnosti pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, účel směřující k dosažení zisku, činnost provozovaná za podmínek stanovených živnostenským zákonem.

Soustavnost určité činnosti znamená nejen provozování této činnosti trvale, ale i sezónně nebo opakovaně při určitých příležitostech. Jedním ze znaků soustavnosti je i určitá kvalita vykonávané práce a snaha o profesionální úroveň.

Samostatnost provádění určité činnosti spočívá v tom, že podnikatel není při své podnikatelské činnosti řízen jinou osobou a provádí svoji činnost nezávisle na jiných podnikatelích.

Podnikatel činí veškeré právní úkony spojené s jeho podnikatelskou činností pod vlastním obchodním jménem. Tím je u fyzické osoby její jméno a příjmení s eventuálním dodatkem odlišujícím osobu podnikatele od jiných. U právnických osob je obchodním jménem název pod kterým je tato osoba zapsána v obchodním rejstříku. Podle obchodního zákoníku může mít jak právnická, tak i fyzická osoba pouze jedno obchodní jméno. U právnických osob je součástí jejich obchodního jména i uvedení právní formy podnikání.

Podstatou požadavku, aby se jednalo o podnikání na vlastní odpovědnost je, že odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem.

Dalším pojmovým znakem živnosti je účel podnikání a tím je zisk. Jestliže určitá činnost není provozována za účelem zisku, nejedná se o podnikatelskou činnost.

Aby určitá činnost naplnila znaky živnosti, musí jít o takovou činnost, která náleží do režimu živnostenského zákona. Až při splnění této poslední podmínky lze konstatovat, že se jedná o živnostenské podnikání.

Výše uvedené pojmové znaky živnosti musí být splněny všechny najednou, tj. kumulativně. Jestliže by nebyl splněn byť jen jediný z těchto znaků, pak by se nemohlo jednat o živnostenské podnikání.

Zákon o živnostenském podnikání dále upravuje i to, co živností není. Ustanovení § 3 a § 4 vylučují určité činnosti ze živnostenského podnikání tím, že taxativně vyjmenovávají ty činnosti, které jsou z živnostenského zákona vyloučeny. Tyto činnosti můžeme rozdělit do tří podskupin.

V první podskupině jsou činnosti, které podle zvláštních zákonů nemůže vykonávat nikdo jiný než stát, či určená právnická osoba. Z toho vyplývá, že živností nemůže být například činnost soudů a státních orgánů. Dále využívání výsledků duševní tvůrčí činnosti a výkon hromadné správy autorských práv.

Další podskupina určuje, že živností není činnost fyzických osob, kterými například jsou lékaři, lékárníci, veterinární lékaři, advokáti, komerční právníci, notáři a patentovaní zástupci, znalci, tlumočníci, auditoři a daňový poradci. Dále do této skupiny patří burzovní dohodci a rozhodci kolektivních sporů a zeměměřičtí inženýři s úředním oprávněním.

Poslední podskupina zahrnuje činnosti bank, pojišťoven, penzijních fondů, spořitelních a úvěrních družstev a burz. Dále mezi živnosti nepatří pořádání loterií, hornická činnost, výroba elektřiny, plynu, tepla a jejich rozvod, zemědělství, prodej nezpracovaných rostlinných a živočišných výrobků z vlastní drobné činnosti, námořní doprava a mořský rybolov, provozování dráhy a drážní doprava, zřizování a provozování jednotné telekomunikační sítě, apod.

Ustanovení § 4 vymezuje, že pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor je živností, pokud vedle pronájmu jsou pronajímatelem poskytovány i jiné než základní služby zajišťující provoz nemovitostí. Pak je předmětem podnikání v režimu živnostenského zákona poskytování těchto služeb.

3.3 Provozování živnosti

Živnost může provozovat fyzická nebo právnická osoba, splní-li podmínky stanovené tímto zákonem. Státní povolení k provozování živnosti, či koncese, se vyžaduje jen v případech vymezených tímto zákonem.

Živnost může provozovat fyzická osoba s bydlištěm, nebo právnická osoba se sídlem, na území České republiky. A také právnická osoba se sídlem mimo území České republiky. Bydlištěm se rozumí trvalý pobyt na území České republiky.

Všeobecnými podmínkami provozování živnosti fyzickými osobami jsou dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům a trestní bezúhonnost. Dále mezi všeobecné podmínky provozování živnosti patří skutečnost, že fyzická osoba, která na území České republiky podniká nebo podnikala, nemá na svém osobním účtu evidovány daňové nedoplatky, nedoplatky na platbách pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění.

Za bezúhonného se pro účely tohoto zákona nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání, nebo pro jiný trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže vzhledem k povaze živnosti a osobě podnikatele je obava, že se dopustí stejného nebo podobného činu při provozování živnosti.

U právnické osoby musí všeobecné podmínky splňovat fyzická osoba, která plní funkci odpovědného zástupce.

Kromě všeobecných podmínek provozování živnosti, které musí splňovat fyzické osoby bez ohledu na to, zda je provozována ohlašovací živnost volná, řemeslná nebo vázaná anebo koncesovaná živnost, zvláštní podmínky musí být splněny pouze tehdy, jsou-li živnostenským zákonem vyžadovány. Z ustanovení § 20 je zřejmé, že zvláštní podmínky provozování živnosti jsou vyžadovány u živností ohlašovacích řemeslných a vázaných a u živností koncesovaných.

U podnikatele, fyzické osoby, musí všeobecné i zvláštní podmínky splňovat podnikatel, jsou-li zvláštní podmínky vyžadovány zákonem. Pokud podnikatel nesplňuje zvláštní podmínky a chce-li provozovat živnost, je povinen ustanovit odpovědného zástupce, který musí splňovat podmínky všeobecné i zvláštní. V případech, kdy funkci

odpovědného zástupce u podnikatele, zahraniční fyzické osoby, plní vedoucí organizační složka umístěná na území České republiky, musí tento vedoucí splňovat všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti.

U právnické osoby musí všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti splňovat osoba, která plní funkci odpovědného zástupce.

Zvláštní podmínky spočívají v odborné způsobilosti, která je dosahována zejména školním vzděláním eventuelně praxí, dalším odborným mimoškolním vzděláním a u některých koncesovaných živností je zvláštní podmínkou jejich provozování i negativní lustrační osvědčení vydané podle lustračního zákona (č.451/1991 Sb.).

Zvláštní podmínky provozování živnosti jsou stanoveny pro živnosti řemeslné v ustanovení § 21 a § 22, pro živnosti vázané v příloze č.2 a pro živnosti koncesované v ustanovení § 27 a v příloze č.3.

4. Subjekty živnostenských vztahů

4.1 Obecná charakteristika subjektů živnostenskoprávních vztahů

Realizace živnostenského oprávnění je vázána na veřejnoprávní předpoklad existence kvalifikovaného oprávnění k živnostenskému podnikání. V souvislosti se vznikem, změnou či zánikem živnostenských oprávnění, ale také v souvislosti s kontrolou živnostenského podnikání, se jedná o právní vztahy realizované mezi živnostenským úřadem, který zde reprezentuje stát v postavení orgánu veřejné správy, a subjektem živnostenského oprávnění, kterým se v tomto případě rozumí podnikatel.

Živnostenskoprávní vztahy jsou typicky správně právními a jejich realizace je předmětem výkonu veřejné správy na úseku živnostenského podnikání, který je k tomuto účelu zabezpečen soustavou správních orgánů. Pro živnostenskoprávní úpravu je charakteristické, že v systému živnostenské správy mohou, za určitých podmínek, vystupovat i subjekty, které by mohly být v postavení tzv. zájmové samosprávy. Tím se v těchto právních podmínkách rozumí příslušné hospodářské komory, živnostenská společenstva, a také případné podnikatelské svazy a sdružení.

Příslušný živnostenský úřad v daných právních vztazích vystupuje jako subjekt veřejné správy, neboli jako nositel a vykonavatel pravomoci, a to v mocensky vymezeném

postavení. Samosprávné živnostenské subjekty mají zpravidla postavení dotčených subjektů, jimž přísluší vyjadřovat se k otázkám, řešeným živnostenskými úřady. Podnikatel pak v daných vztazích vystupuje jako ten, vůči kterému je veřejná správa vykonávána.

Subjektem správního práva je ten, kdo je nositelem práv a povinností stanovených normami správního práva. Pro postavení subjektů práva je rozhodující splnění podmínek, které právní úprava spojuje se vznikem, změnami či zánikem takového postavení. Právní úprava pro účely vzniku, změny a zániku postavení subjektů správního práva diferencuje mezi jednotlivými skupinami, které přicházejí v úvahu, či druhy subjektů, přičemž základní rozdíl spočívá v postavení subjektů správního práva jakožto subjektů veřejné správy, na jedné straně, a subjektů správního práva, vůči nimž je veřejná správa vykonávána, na straně druhé.

Rozhodující postavení mezi subjekty veřejné správy obecně zaujímá stát, který je ve veřejné správě reprezentován jednotlivými orgány státní správy. Dále jako subjekty veřejné správy mohou v některých případech vystupovat veřejnoprávní korporace a jejich orgány, jako samostatné subjekty, na které může být přenesena působnost státní správy. Tyto orgány pak vystupují jako správní orgány. Postavení správních orgánů jako subjektů správního práva způsobilých k veřejné správě je právně odvozováno od jejich právem předepsaného vzniku. Správní orgány se zřizují ústavou, ústavními zákony a zákony. Správní orgány jsou zřizovány za účelem jejich postavení jako subjektů správního práva s posláním subjektů veřejné správy a správní orgán k tomu, aby se stal takovým subjektem správního práva potřebuje mít vymezenou příslušnou pravomoc a působnost.

Pravomocí správního orgánu se rozumí souhrn oprávnění, jimiž je správní orgán vybaven, a právních povinností, které jsou správnímu orgánu uloženy. Je to suma práv a povinností, které správní orgán má a disponuje s nimi při plnění úkolů a řešení otázek.

Působností správního orgánu se označuje předmět, obsah a rozsah jeho činnosti. Jedná se o okruh otázek, které daný správní orgán projednává, rozhoduje a realizuje, a za jejichž řešení odpovídá. Správní orgány uskutečňují svoji pravomoc ve smyslu jim právně stanovené působnosti na určitém území a v určitém věcně vymezeném okruhu otázek. Proto se u působnosti správních orgánů rozlišuje působnost územní, daná hranicemi území, ve kterém je správní orgán prováděn a současně povinen realizovat svoji pravomoc, a působnost věcná, která je daná okruhem věcného zaměření příslušných otázek, v jehož rámci správní orgán vykonává svou pravomoc.

V souvislosti s postavením subjektů správního práva, vůči kterým je veřejná správa vykonávána, je na tomto místě potom nutno poukázat především na obecněji vnímané aspekty postavení subjektů práva, v jejichž rámci právní teorie obvykle rozlišuje:

- způsobilost subjektu k právům a povinnostem, kterou se rozumí způsobilost mít subjektivní práva a právní povinnosti a způsobilost být nositelem práv a povinností
- způsobilost subjektu k právním úkonům, kterou se rozumí způsobilost svým vlastním jednáním, které spočívá v zakládání, měnění či rušení právních vztahů
- způsobilost subjektu k protiprávním úkonům, kterou se rozumí způsobilost nabývat svým vlastním jednáním, které je porušením práva nebo právních povinností

Toto rozlišování k právům a povinnostem a způsobilosti k právním jednáním a k právnímu, či protiprávnímu, chování má praktický význam pouze u fyzických osob. U právnických osob, stejně tak i u subjektů veřejné správy, toto rozlišení nemá praktický význam, jelikož způsobilost k právním, či protiprávním, jednáním u nich nastává současně jako způsobilost k právům a povinnostem.

Subjektivita fyzické osoby ve správním právu je částí či formou její právní subjektivity chápané obecně. Správně právní subjektivita fyzické osoby vyjadřuje její způsobilost být nositelem práv a povinností, které jsou stanoveny normami správního práva. Právní režim subjektivity fyzických osob je řešen Listinou základních práv a svobod. Právní subjektivita v obecné poloze vzniká narozením, trvá po celý život a zaniká smrtí. Dále má fyzická osoba způsobilost k právním úkonům. V tomto případě vzniká způsobilost až tehdy, dosáhla-li fyzická osoba určitého věku a získala s tím spojené rozumové schopnosti rozpoznat význam a následky svého konkrétního jednání a zároveň musí mít schopnosti své jednání ovládnout. Pro nabytí způsobilosti fyzických osob k právním úkonům platí v oblasti správního práva řada zvláštních ustanovení. Správní praxe i správní teorie za způsobilého k právním úkonům v plném rozsahu považuje fyzickou osobu, která je zletilá. Fyzická osoba, která nesplňuje podmínky způsobilosti k právním úkonům, musí být při jednání vždy zastoupena.

Pokud jde o způsobilost fyzické osoby k protiprávním úkonům, je vázána na stejné podmínky jako způsobilost k právním úkonům.

Právnické osoby jako subjekty správního práva se obdobně jako fyzické osoby zpravidla řadí k té skupině subjektů správního práva, vůči kterým směřuje výkon veřejné

správy. V tomto smyslu není rozdíl ani mezi fyzickými a právnickými osobami jako subjekty živnostenského podnikání.

Ve smyslu platné právní úpravy právnickými osobami jsou:

- sdružení fyzických nebo právnických osob (zejména obchodní společnosti, družstva, občanská sdružení, církve, politické strany a politická hnutí a podobně)
- účelová sdružení majetku (především nadace státní fondy)
- jednotky územní samosprávy (obce a kraje)
- jiné subjekty, u kterých to stanoví zákon (zejména státní podniky, banky, pojišťovny, spořitelny, rozpočtové a příspěvkové organizace)
- stát (zde se za právnickou osobu považuje jen pro potřebu účastenství státu v občanskoprávních vztazích)

Jako subjekty správního práva vystupují všechny právnické osoby, které mají ve smyslu norem správního práva způsobilost být samostatným nositelem práv a povinností ve sféře působnosti správního práva. V postavení subjektů živnostenského podnikání potom vystupují právnické osoby tehdy, splní-li navazující podmínky živnostenskoprávní povahy.

Správně právní subjektivita právnických osob je zpravidla projevem jejich obecné právní subjektivity. Na správně právní subjektivitu právnických osob je třeba nahlížet jako na subjektivitu pro potřeby veřejného práva. Právní subjektivitu má právnická osoba vždy jako celek, ale právní úkony za ni musí činit vždy její orgány, resp.zástupci. Platná živnostenskoprávní úprava ve vztahu k právnickým osobám pro jejich vystupování v postavení subjektů živnostenského podnikání požaduje doložení splnění v podstatě obdobných doplňujících podmínek jako u osob fyzických. Pro postavení právnických osob jako subjektů správního práva platí, že tyto subjekty současně disponují způsobilostí k protiprávním úkonům, a jsou tedy potencionálními subjekty správně právní odpovědnosti. Splnění podmínek pro postavení těchto subjektů je rozhodujícím předpokladem pro to, aby tyto subjekty mohly vystupovat do příslušných správně-právních, v tomto případě živnostenských, vztahů.

4.2 Organizace živnostenské správy

Jako orgány živnostenské správy ve smyslu platné právní úpravy přicházejí v úvahu jednak živnostenské úřady a dále pak ve vymezeném rozsahu i orgány příslušných komor a živnostenských společenstev. Tyto orgány živnostenské správy jsou svou povahou subjekty veřejné správy, a to z titulu svého postavení jako představitelů a nositelů veřejné moci, s právní subjektivitou ve sféře veřejného práva. Orgány živnostenské správy vystupují jako součást organizační struktury v širším pojetí, kterou lze obecně označit jako organizaci živnostenské správy.

Organizací živnostenské správy se rozumí celá organizační soustava a struktura, resp. systém soustavy orgánů živnostenské správy. Tato organizace není samostatnou a nezávislou organizační soustavou, ale vystupuje jako součást celkově pojaté organizační soustavy veřejné správy.

Konkrétní organizační uspořádání celé organizační soustavy veřejné správy je podmíněno řadou faktorů. K nim patří zejména konkrétní forma státoprávního uspořádání, příslušné územně správní členění, historický vývoj, typová, věcná i funkční strukturovanost veřejné správy, obsahové zaměření činnosti jednotlivých správních orgánů, hlediska účelnosti a hospodárnosti a podobně.

V celé organizační soustavě subjektů české veřejné správy lze v současné době odlišit následující organizační subsystémy organizace veřejné správy, kterými jsou:

- ústřední orgány státní správy
- územní orgány veřejné správy s všeobecnou působností (státní správy i samosprávy)
- územně nekoncentrované orgány státní správy
- orgány (subjekty) zájmové samosprávy

Podle platné české právní úpravy jako orgány živnostenské státní správy vystupují Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, krajské živnostenské úřady a obecní živnostenské úřady.

Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky je, podle zákona č.2/1969 Sb. (kompetenční zákon), považováno za ústřední orgán živnostenské státní správy v České republice. K jeho základním úkolům patří zpracovávat koncepce v oblasti živnostenského podnikání a vykovávat řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost vůči krajským

živnostenský úřadům. Do jeho pravomoci a působnosti náleží i vedení ústřední evidence všech podnikatelů, kterým byly vydány živnostenské listy či koncesní listiny, rozhodování o odvoláních proti rozhodnutím krajských živnostenských úřadů, v zákonem stanovených případech rozhoduje jako správní orgán první instance.

Krajské živnostenské úřady jsou, podle § 3 zákona č.570/1991 Sb., organizačním útvarům příslušných krajských úřadů v postavení jejich odborů, s rozsahem územní působnosti krajů. Do jejich pravomoci a věcné působnosti náleží zejména výkon řídicí, koordinační, kontrolní a metodické činnosti vůči obecním živnostenským úřadům v jejich správních obvodech. Krajské živnostenské úřady jsou dále oprávněny vyžadovat od ústředních správních úřadů potřebná stanoviska a vyjádření, vedou živnostenské rejstříky v působnosti svých správních obvodů a plní i další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy.

Obecní živnostenské úřady, podle § 2 zákona č.570/1991 Sb., nejsou zřizovány ve všech obcích, ale jen v obcích s rozšířenou působností, a to v postavení jejich odborů. Územní působnost těchto živnostenských úřadů je dána pravidly pro stanovení obvodu územní působnosti obcí s rozšířenou působností. Do pravomocí a působnosti těchto živnostenských úřadů spadá výkon činností v rozsahu stanoveném živnostenským zákonem ve vztahu k režimu živnostenských oprávnění u živností ohlašovacích i koncesovaných. Obecní živnostenský úřad je dotčeným orgánem státní správy v územním a stavebním řízení, které se týká živností, dále provádí živnostenskou kontrolu a ukládá pokuty za porušení povinností podle živnostenského zákona, a stejně tak plní další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy.

Činnosti vykonávané krajskými a obecními živnostenskými úřady mají povahu výkonu státní správy, to znamená že na úrovni obcí a krajů jsou výkonem přenesené působnosti.

5. Vznik živnostenské oprávnění

Ke vzniku živnostenského oprávnění dochází v důsledku založení hmotně právního vztahu mezi podnikatelem, resp.osobou ucházející se o předmětné oprávnění a živnostenským úřadem. K založení tohoto hmotně právního vztahu dochází v rámci procedurálního režimu a tomu odpovídajícího procesního vztahu, ve smyslu právní

úpravou zvolených přístupů ke vzniku živnostenského oprávnění. Právní režim vzniku živnostenského oprávnění souvisí s dělení živností do jejich kategorií či skupin.

Právní skutečností způsobující vznik živnostenského oprávnění je ve smyslu platné právní úpravy buď akceptovaný akt ohlášení živnosti potenciálním podnikatelem u příslušného živnostenského úřadu, nebo konstitutivní rozhodnutí příslušného živnostenského úřadu o udělení koncese, s účinky právní moci.

Vznik živnostenského oprávnění je u všech druhů živností vázán na splnění určitých zákonných podmínek, které determinují předmětné podnikání právě jako podnikání živnostenské. V ustanovení § 10 je stanoven vznik živnostenského oprávnění odlišně pro osoby fyzické tuzemské, právnické tuzemské a zahraniční fyzické a právnické osoby.

Tuzemským fyzickým osobám vzniká živnostenské oprávnění u ohlašovacích živností nejdříve dnem ohlášení za předpokladu, že ohlášení splňovalo zákonem stanovené požadavky. V případě, že ohlašovatel uvede na ohlášení datum vzniku živnostenského oprávnění, které je pozdější než datum ohlášení, pak živnostenské oprávnění vzniká tímto dnem. U koncesovaných živností vzniká tuzemským fyzickým osobám živnostenské oprávnění dnem, kdy rozhodnutí o udělení koncese nabylo právní moci.

Právnickým osobám, které se do obchodního rejstříku nezapisují a právnickým osobám, které již byly do obchodního rejstříku zapsány, vzniká živnostenské oprávnění pro ohlašovací živnost dnem ohlášení nebo dnem uvedeným v ohlášení jako den zahájení živnosti. A to pokud splňovalo toto ohlášení požadavky stanovené živnostenským zákonem. U koncesované živnosti dnem, kdy rozhodnutí o udělení koncese nabylo právní moci.

Zahraničním osobám, bez rozdílu zda se jedná o osobu fyzickou nebo právnickou a zároveň bez rozlišení koncesované živnosti a živnosti ohlašovací, vzniká živnostenské oprávnění až dnem zápisu do obchodního rejstříku.

Pro právnické osoby, které se do obchodního rejstříku zapisují a zápis ještě nebyl proveden, stanoví živnostenský zákon a obchodní zákoník zvláštní právní úpravu.

Průkazem živnostenského oprávnění je živnostenský list osvědčující splnění podmínek stanovených tímto zákonem pro provozování živností ohlašovacích. Pokud živnostenský list ještě nebyl vydán, je platným průkazem stejnopis ohlášení s prokázaným doručením příslušnému živnostenskému úřadu. Dalším průkazem živnostenského

oprávnění je koncesní listina, již byla udělena koncese. Těmito doklady se podnikatel prokazuje po celou dobu svého podnikání.

Průkaz živnostenského oprávnění se může nahradit i osvědčením, které podnikateli vydá na jeho žádost živnostenský úřad. Osvědčení musí u fyzické osoby obsahovat její jméno, příjmení, rodné číslo, obchodní jméno, místo podnikání, předmět podnikání a identifikační číslo. U právnické osoby musí osvědčení obsahovat obchodní jméno, sídlo a předmět podnikání, identifikační číslo, jméno a příjmení osoby oprávněné jednat jménem právnické osoby. Důležitým údajem, který musí osvědčení obsahovat u všech podnikatelů je evidenční číslo živnostenského listu nebo koncesní listiny.

Pokud není podán návrh na zápis do obchodního rejstříku ve lhůtě 90 dnů ode dne doručení průkazu živnostenského oprávnění, je osoba, na jejíž žádost byl průkaz vydán, povinna jej vrátit. Není-li splněna tato povinnost, může této osobě daný živnostenský úřad uložit pokutu až do výše 10 000,- Kč.

Osvědčení o živnostenském podnikání je úředním dokladem, kterým se osvědčuje k datu vydání právní stav, a proto musí být opatřen úředním (kulatým) razítkem a dále zde musí být uvedeno datum vydání tohoto osvědčení.

Živnostenské oprávnění nemůže být přeneseno na jinou osobu, jiná osoba však může živnost vykonávat za podmínek stanovených zákonem. Živnostenský zákon v ustanovení § 12, § 13 a § 14 stanoví případy, kdy dochází k výkonu živnostenského oprávnění osobou odlišnou od osoby, která živnostenské oprávnění získala. Mezi tyto případy patří například nedostatečnost věku a nedostatek způsobilosti k právním úkonům, úmrtí podnikatele, sloučení, splynutí, rozdělení nebo změna právní formy obchodní společnosti nebo družstva.

5.1 Provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce

Podnikatel může provozovat živnost prostřednictvím odpovědného zástupce. Tím je fyzická osoba ustanovená podnikatelem, která odpovídá za dodržování živnostenskoprávních předpisů a za řádný provoz živnosti. Odpovědný zástupce se musí zúčastňovat provozování živnosti v potřebném rozsahu. Jedna osoba může být ustanovena do funkce odpovědného zástupce pro maximálně dva podnikatele.

Z hlediska živnostenského zákona je odpovědný zástupce živnostenskému úřadu odpovědný pouze za splnění těch povinností, které jsou mu zákonem výslovně uloženy.

Některé povinnosti jsou živnostenským zákonem stanoveny jak podnikateli, tak i odpovědnému zástupci. Odpovědný zástupce musí splňovat všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti.

Vztah mezi odpovědným zástupcem a podnikatelem je vztahem soukromoprávním a může být různého charakteru.

Odpovědným zástupcem právnické osoby nemůže být člen dozorčí rady nebo jiného kontrolního orgánu této právnické osoby. Dále odpovědným zástupcem nemůže být fyzická osoba, u které přetrvává překážka provozování živnosti. Odpovědným zástupcem v oboru nebo příbuzném oboru živnosti se také nemůže stát osoba, které bylo živnostenské oprávnění zrušeno a to po dobu jednoho roku od právní moci rozhodnutí o tomto zrušení. Tato podmínka neplatí v případě, pokud bylo živnostenské oprávnění zrušeno z důvodu, že živnost nebyla provozována po dobu delší než čtyři roky.

Odpovědného zástupce je povinen ustanovit podnikatel, který je fyzickou osobou a nesplňuje zvláštní podmínky provozování živnosti. Tato podmínka nemusí být splněna v případě, že se jedná o ohlašovací živnost provozovanou průmyslovým způsobem.

Dále odpovědného zástupce ustanovuje podnikatel, který je právnickou osobou a pro provozování dané živnosti je tímto zákonem vyžadováno splnění zvláštních podmínek provozování živnosti. Tato podmínka opět nemusí být splněna v případě, že se jedná o ohlašovací živnost provozovanou průmyslovým způsobem. Do funkce odpovědného zástupce ustanoví česká právnická osoba osobu, která je jejím statutárním orgánem nebo jeho členem a která splňuje podmínky pro výkon této funkce. Zahraniční právnická osoba ustanovuje do funkce odpovědného zástupce vedoucího organizační složky podniku umístěné na území České republiky, který splňuje podmínky pro výkon této funkce. Pokud není možné ustanovit do funkce odpovědného zástupce některou z výše uvedených osob, pak podnikatel ustanoví do této funkce jinou osobu.

Ustanovení odpovědného zástupce pro živnost ohlašovací i ukončení výkonu jeho funkce je podnikatel povinen oznámit příslušnému živnostenskému úřadu do 15 dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala. Pokud není možné přesně určit den ukončení výkonu funkce odpovědného zástupce podle oznámení podnikatele, pak tato funkce končí třináctým dnem po doručení oznámení odpovědného zástupce živnostenskému úřadu, pokud již podnikatel neoznámil živnostenskému úřadu ustanovení jiného odpovědného zástupce. Odpovědný zástupce pro ohlašovací živnosti může svoji funkci vykonávat ode dne ustanovení, pokud splňuje všechny vyžadované podmínky.

Ustanovení odpovědného zástupce pro koncesovanou živnost předloží podnikatel živnostenskému úřadu ke schválení. Ustanovení nabývá dnem, kdy rozhodnutí o schválení nabylo právní moci. Podnikatel má povinnost oznámit ukončení výkonu funkce odpovědného zástupce příslušnému živnostenskému úřadu do 15 dnů od ukončení výkonu této funkce. Pokud není možné přesně určit den ukončení výkonu funkce odpovědného zástupce podle oznámení podnikatele, pak platí stejné podmínky jako v případě ohlašovací živnosti.

Pokud odpovědný zástupce přestane vykonávat funkci nebo pokud nesplňuje podmínky, musí podnikatel ustanovit nového odpovědného zástupce a to nejpozději do 15 dnů. Tato podmínka neplatí, je-li živnostenské oprávnění pozastaveno nebo pokud podnikatel oznámí živnostenskému úřadu, že provozování živnosti bylo dočasně přerušeno.

Podnikatel může ustanovit odpovědného zástupce i v případech, kdy to zákon nevyžaduje. Pro jeho ustanovení platí stejné, výše uvedené, podmínky.

5.2 Provozovna

Provozovna je prostor, v němž je živnost provozována. Zákon charakterizuje provozovnu dvěma věcnými znaky, a to prostorem a činností, která je v tomto prostoru vykonávána. Definice provozovny podle živnostenského zákona zahrnuje pouze takový prostor, v němž je provozována živnost.

Za provozovnu ve smyslu živnostenského zákona se považuje nejen stavba, ale i zařízení dočasné, mobilní a podobně.

Podnikatel může provozovat živnost v několika provozovnách současně nebo může mít pro každou živnost zvláštní provozovnu, ale také může provozovat například dvě živnosti v jedné provozovně. Zákon klade podnikateli povinnost oznámit písemně živnostenskému úřadu podle místa podnikání zřízení provozovny a živnostenskému úřadu, v jehož územní působnosti se provozovna nachází, zahájení a ukončení provozování živnosti.

Podnikatel je dále přímo odpovědný za způsobilost provozovny k provozování dané živnosti. Jedná se například o způsobilost podle stavebních předpisů, předpisů upravujících bezpečnost práce, hygienických předpisů a podobně.

Provozovna musí být zvenčí trvale a viditelně označena obchodním jménem a identifikačním číslem. Dále provozovny, které jsou určeny pro prodej zboží nebo poskytování služeb spotřebitelům, musí být navíc označeny jménem a příjmením osoby odpovědné za chod provozovny. Pro tento druh provozoven je dále stanovena povinnost uvedení prodejní nebo provozní doby. Tyto povinné údaje musí být umístěny na dveřích vchodu do provozovny nebo na jiném vhodném a trvale viditelném místě.

Pokud podnikatel dodrží povinnosti vyplývající například ze stavebních předpisů, může provozovnu označit i zvláštním názvem. Toto se využívá zejména u restaurací, hotelů a podobně. V tomto případě se ale název provozovny liší od obchodního jména.

5.3 Druhy živností

Živnosti se dělí na živnosti ohlašovací, které při splnění stanovených podmínek smějí být provozovány na základě ohlášení a živnosti koncesované, které smějí být provozovány na základě koncese.

Základní rozdíl mezi oběma druhy spočívá v tom, že koncesované živnosti mohou být provozovány až po naplnění právní moci rozhodnutí, kterým se uděluje státní souhlas s provozováním určité koncesované živnosti, zatímco ohlašovací živnosti mohou být provozovány na základě ohlášení za podmínky, že ohlášení splňovalo zákonem stanovené požadavky. Další rozdíl je v požadavcích na odbornou a jinou způsobilost.

Ohlašovací živnosti se dále dělí na živnosti volné, vázané a řemeslné. Ohlašovací živnosti jsou vztahovány k podnikatelským činnostem, které nevyžadují splnění příliš náročných a přísných zvláštních podmínek provozování živnosti. Okruhy ohlašovacích živností řemeslných a vázaných a podmínky pro jejich získání jsou blíže vymezeny (příloha č. 1 a 2 zákona o živnostenském podnikání), u ohlašovacích živností volných nejsou okruhy vymezeny. Obecně platí, že pokud daná podnikatelská činnost není vyloučena ze živnostenského zákona a zároveň ani není uvedena v žádné z příloh živnostenského zákona, jedná se o ohlašovací živnost volnou.

Koncesované živnosti jsou vztahovány k podnikatelským aktivitám, které mají širší okruh všeobecných podmínek, a které současně vyžadují splnění nejprísnejších zvláštních podmínek provozování živnosti. Okruhy koncesovaných živností jsou výslovně vymezeny (příloha č.3 zákona o živnostenském podnikání).

Pokud jde o právní režim koncesovaných živností, pro vznik oprávnění k jejich provozování je rozhodující jejich povolení živnostenským úřadem, vydávané ve formě koncese. Oprávnění k provozování živnosti je platné až po pravomocném rozhodnutí živnostenského úřadu.

Živnostenský zákon rovněž rozlišuje živnosti podle způsobu jejich provozování na živnosti provozované „běžným“ způsobem a živnosti provozované průmyslovým způsobem. Toto dělení bylo zavedeno až novelou živnostenského zákona č. 286/1995 Sb., kdy se tak živnostenskoprávní úprava vrací k úpravě živnostenského řádu z roku 1859 (resp. k jeho novele z roku 1883).

Mimo toto členění živností platná právní úprava dále ještě výslovně, v souvislosti s rozsahem živnostenského oprávnění, rozlišuje živnosti podle předmětu podnikání a to na živnosti obchodní, živnosti výrobní a živnosti poskytující služby. Takto lze rozdělit veškeré živnosti, které přicházejí v úvahu, neboť každá živnost je svou povahou buď obchodní, výrobní a nebo poskytující služby.

5.3.1 Živnosti řemeslné

Řemeslné živnosti jsou uvedeny v příloze č.1 a zákon pro ně stanoví odbornou způsobilost získanou především vyučením v oboru. Řemeslnými živnostmi jsou například kovářství, zámečnictví, kadeřnictví, zednictví, řeznictví, uzenářství a podobně.

Živnosti řemeslné v sobě zahrnují nejen typická řemesla, ale i činnosti netypické, jako je například výroba kosmetických přípravků, pedikúra, manikúra a podobně.

Odborná způsobilost pro živnosti řemeslné se prokazuje dokladem o řádném ukončení školního vzdělání v oboru. Tímto vzděláním může být vyučení v oboru nebo jinak řádně ukončený učební obor, maturita v oboru nebo i ukončené vysokoškolské vzdělání v oboru. Pokud ohlašovatel, nebo odpovědný zástupce, dosáhl vzdělání v oboru, nemusí již pro řemeslné živnosti předkládat doklad o získání praxe. Doklad o vyučení může být vydán i institucí akreditovanou k pořádání rekvalifikačních kursů.

Doklady o dosažení určitého vzdělání v oboru mohou být nahrazeny buď doklady o dosažení školního vzdělání v příbuzném oboru a určitou praxí v oboru nebo v příbuzném oboru anebo mohou být tyto doklady nahrazeny dokladem o šestileté praxi v oboru.

Dále může být získán doklad o odborné způsobilosti pro řemeslné živnosti úspěšným složením kvalifikační zkoušky podle vyhlášky vydané v souladu s ustanovením § 22 odst.4 živnostenského zákona.

Pokud je zákonem vyžadovaná praxe, je do její délky započítáván faktický výkon odborné činnosti.

Posouzení, zda vzdělání nebo praxe jsou téhož oboru jako živnost nebo oboru příbuzného, závisí na konkrétním případě a na uvážení správního orgánu, které by mělo vycházet z konzultací problému nejen se společenstvy v daném oboru, ale i ze stanoviska příslušného ústředního orgánu státní správy k dané problematice.

5.3.2 Živnosti vázané

Živnosti vázané jsou taxativně uvedeny v příloze č.2. Jejich zvláštnost spočívá v tom, že odborná způsobilost je zpravidla vázána na zvláštní doklad vydaný ohlašovatel zvláštním orgánem na základě prokázání určitých odborných znalostí.

V příloze č.2 je uvedeno celkem 27 živností, které patří do zcela rozdílných oborů. Vázanou živností je například projektová činnost ve výstavbě, činnost horského průvodce, apod. Pokud je zde uveden průkaz způsobilosti nebo jiná odborná kvalifikace je ohlašovatel povinen tyto doklady doložit živnostenskému úřadu při ohlášení.

5.3.3 Živnosti volné

Volnými živnostmi jsou podle ustanovení § 25 ty činnosti, které nejsou ze živnostenského zákona vyloučeny, naplňují pojmové znaky živnosti a tento zákon pro ně nevyžaduje prokazování plnění zvláštních podmínek.

Živnostenský zákon u volných ohlašovacích živností nepožaduje pro získání živnostenského oprávnění doložení dokladů o odborné způsobilosti. U tohoto druhu ohlašovací živnosti zcela postačuje doložení dokladů o splnění všeobecných podmínek provozování živnosti.

Volné živnosti jsou zařazeny do 124 oborů. Tento druh živností není v příloze živnostenského zákona vymezen, nýbrž je uveden v samostatném nařízení vlády č.140/2000 Sb.

5.3.4 Živnosti provozované průmyslovým způsobem

Podstata tohoto druhu živnosti spočívá v tom, že v případě, kdy činnost v sobě zahrnuje v rámci jednoho pracovního procesu více dílčích činností, které samy o sobě naplňují znaky živnosti, a dále využívají organizačního oddělení výkonu dílčích prací, postupů či úkonů, zejména od řídicích a obchodních prací, a členění těchto prací a postupů nebo úkonů podle jednotlivých profesí, a podnikatel by tak byl nucen získávat několik živnostenských oprávnění pro jedno podnikání, umožňuje tedy § 7a živnostenského zákona zastřešit do jakési „souhrnné“ živnosti⁵ několik činností, jež by za normálních okolností znamenaly samostatné živnostenské oprávnění. Jestliže není živnost provozována průmyslovým způsobem, potom lze dovodit, že se jedná o živnost provozovanou „běžným“ (tj. neprůmyslovým) způsobem.

V praxi se nejvíce § 7a živnostenského zákona využívá například u živnostenského podnikání v oblasti stavebnictví. Zároveň je nutné podotknout, že přestože provozovat živnost průmyslovým způsobem lze jak u ohlašovacích tak i u koncesovaných živností, využívá se tento institut živností především u živností ohlašovacích.

5.3.5 Živnosti koncesované

Živnosti koncesované jsou taxativně uvedeny v příloze č.3. Jsou to takové činnosti, které se svým významem odlišují od běžných živností, protože vyžadují zvláštní odbornou kvalifikaci, spolehlivost podnikatele a často i spolehlivost zaměstnanců a je možné je provozovat až na základě pravomocně udělené koncese, tj. pravomocného rozhodnutí o udělení státního povolení.

Do živností koncesovaných jsou například zařazeny činnosti, které spočívají v prodeji, půjčování a znehodnocování vojenských zbraní a střeliva, do koncesí náleží i provozování střelnic, poskytování telekomunikačních služeb, výroba zvlášť nebezpečných jedů, apod.

Odborná způsobilost pro koncesované živnosti je uvedena v příloze č.3 u každé jednotlivé živnosti nebo je stanovena předpisem uvedeným v této příloze. Odborná způsobilost spočívá v dosažení určitého školního vzdělání, nebo v dosažení určité odborné

⁵ Průcha, P.. Živnostenské právo. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 163 str. ISBN 80-210-3778-4.

kvalifikace nad rámec školního vzdělání, dále ve splnění dalších podmínek uvedených v této příloze, jako je například spolehlivost všech zaměstnanců.

Živnostenský úřad může při rozhodování o vydání koncese stanovit podnikateli pro provozování konkrétní živnosti podmínky, které vycházejí ze stanoviska orgánu vyjadřujícího se k žádosti o koncesi nebo ze zvláštních přepisů. V průběhu provozování živnosti může živnostenský úřad podnikateli stanovené podmínky změnit ze svého nebo jiného podnětu.

5.4 Právní režim procedury vzniku živnostenského oprávnění

Při samotném vzniku živnostenského oprávnění se nejvýrazněji projevuje rozdíl mezi ohlašovacími a koncesovanými živnostmi, které spočívají v míře reglementace přístupového režimu k živnostenskému oprávnění.

U ohlašovacích živností je pro vznik oprávnění k provozování těchto živností rozhodující vůle subjektu, který se rozhodne touto formou podnikat. V případě koncesovaných živností je pro vznik oprávnění k jejich provozování rozhodující vůle živnostenského úřadu.

U ohlašovacích živností v případě, že subjekt, který se uchází o živnostenské oprávnění splňuje zákonem předepsané všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti, k založení živnostenského oprávnění stačí, aby zamýšlené provozování živnosti předepsaným způsobem ohlásil. Průkazem živnostenského oprávnění je v tomto případě živnostenský list.

U koncesovaných živností je pro vznik oprávnění k jejich provozování třeba, aby stát, reprezentovaný živnostenským úřadem nejprve posoudil žádost uchazeče o živnostenské oprávnění a na jeho základě výkon živnostenského podnikání povolil a to formou udělení tzv. koncese. V tomto případě je průkazem živnostenského oprávnění koncesní listina.

Průkaz živnostenského oprávnění slouží podnikateli k prokazování živnostenského oprávnění. Pro tyto účely lze živnostenský list i koncesní listinu nahrazovat tzv. osvědčením, které podnikateli na jeho žádost vydá živnostenský úřad, a které bude také obsahovat všechny rozhodující údaje, svědčící o předmětném živnostenském oprávnění.

Jak živnostenský list, tak koncesní listina jsou vždy průkazem živnostenského oprávnění k podnikání v jediné konkrétní živnosti. Pokud podnikatel ohlašuje více

živností, nebo žádá o povolení více živností přichází v úvahu vydání více živnostenských listů nebo více koncesních listin.

Fyzická osoba může společně s ohlášením živnosti nebo žádostí o koncesi na příslušném živnostenském úřadu podat přihlášku k daňové registraci, oznámit zahájení samostatné výdělečné činnosti, podat přihlášku k důchodovému a nemocenskému pojištění, podat oznámení podle zákona o veřejném zdravotním pojištění a podobně.

Právnická osoba může současně s ohlášením živnosti nebo žádostí o koncesi také podat přihlášku k daňové registraci a oznámit vznik volného pracovního místa nebo jeho obsazení.

5.4.1 Ohlášení a živnostenský list

Ohlášení ohlašovací živnosti je nutno provést u místně a věcně příslušného živnostenského úřadu. Místně příslušným živnostenským úřadem, kterému podnikatel ohlašuje živnost, je ten věcně příslušný živnostenský úřad, v jehož územní působnosti má podnikatel, fyzická osoba, místo podnikání a podnikatel, právnická osoba, své sídlo. Místní příslušnost k živnostenskému úřadu u zahraničních osob, které jsou v zahraničí podnikateli, se řídí umístěním jejich organizační složky na území České republiky.

Fyzická osoba uvádí v ohlášení své osobní údaje a také osobní údaje odpovědného zástupce, pokud je ustanoven. Kromě těchto údajů také uvádí, zda u ní a u odpovědného zástupce trvá překážka provozování živnosti. Pokud byl vysloven soudem nebo správním orgánem zákaz činnosti, posuzuje živnostenský úřad souvislost mezi ohlašovaným předmětem činnosti a činností, kterou podnikatel nemůže po dobu trvání zákazu vykonávat.

Zahraniční fyzická osoba v ohlášení uvádí mimo svých osobních údajů, jako je jméno, příjmení a datum narození, také bydliště mimo území České republiky a místo pobytu v České republice, pokud byl pobyt povolen. Za zahraniční osobu se nepovažuje osoba, která má na území České republiky trvalý pobyt. Je-li zahraniční fyzická osoba v zahraničí podnikatelem, může na území České republiky podnikat prostřednictvím své organizační složky. V tomto případě v ohlášení živnosti uvádí i osobní údaje vedoucího této organizační složky včetně údajů, které se týkají překážek provozování živnosti.

Fyzická osoba uvádí dále své obchodní jméno, předmět a místo podnikání, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, provozovnu, pokud je zřízena, údaje o době

provozování živnosti a také údaj o tom, zda bude živnost provozována průmyslovým způsobem.

Právnícká osoba uvádí v ohlášení své obchodní jméno včetně právní formy, osobní údaje všech fyzických osob, které jsou v postavení statutárního orgánu nebo jeho člena, údaje o překážkách provozování živnosti, které se vyskytují u těchto fyzických osob, a dále také údaj o tom, jestli jejich pracovně-právní vztahy neomezují nebo nevylučují jejich činnost ve statutárním orgánu této právnické osoby. V ohlášení je nutné uvést oprávnění jednotlivých členů statutárního orgánu k jednání za tuto právnickou osobu včetně uvedení jeho rozsahu. Zahraniční právnická osoba uvádí také potřebné údaje o vedoucím organizační složky umístěné na území ČR.

Jak fyzická osoba, tak i osoba právnická uvádějí v ohlášení své obchodní jméno. Vymezení pojmu obchodní jméno, druhy obchodních jmen a další zásady vztahující se k tomuto institutu jsou uvedeny v Obchodním zákoníku. Obchodní jméno nesmí být především zaměnitelné. Obchodním jménem fyzické osoby je její jméno a příjmení, které tvoří základ obchodního jména. Vedle toho může obchodní jméno fyzické osoby obsahovat i dodatek odlišující osobu podnikatele nebo druh jeho podnikatelské činnosti.

Obchodní jméno právnické osoby, která se zapisuje do obchodního rejstříku, je jméno, které je pro tuto osobu v obchodním rejstříku zapsáno. Pokud se jedná o osobu, která se do obchodního rejstříku nezapisuje, je jejím obchodním jménem název, pod kterým byla zřízena. Součástí obchodního jména právnických osob je právní forma podnikání.

Podnikatel, fyzická nebo právnická osoba, může mít vždy jen jedno obchodní jméno, jelikož se obchodní jméno váže k osobě podnikatele jako jedinému subjektu.

Předmět podnikání je povinen ohlašovatel uvést u ohlašovacích živností tak, aby byl určen dostatečně srozumitelně a určitě. Tato povinnost je obzvláště důležitá u živností volných, a to z toho důvodu, aby ohlašovatel pod určitým názvem neskrýval některou z živností řemeslných, vázaných či koncesovaných. Pokud ohlašovatel ohlašuje předmět podnikání, který náleží do živností řemeslných nebo vázaných, je povinen předmět činnosti ohlásit v souladu s přílohou č.1 resp. č.2.

Místo podnikání fyzické osoby odpovídá svými znaky sídlu právnické osoby. Vysvětlení místa podnikání a sídla právnické osoby obsahuje pouze obchodních zákoník, který jej definuje tak, že sídlem právnické osoby a místem podnikání fyzické osoby je adresa, která je jako sídlo nebo místo podnikání zapsána v obchodním nebo živnostenském rejstříku nebo v jiné evidenci. Z této definice tedy vyplývá, že tato adresa se pojí

k podnikatelské činnosti určité fyzické osoby, přičemž je tato činnost chápána jako celek bez ohledu na počet živnostenských oprávnění. Každá fyzická osoba může mít pouze jedno místo podnikání a každá právnická osoba může mít jen jediné sídlo.

Identifikační číslo přiděluje podnikateli, fyzické osobě, živnostenský úřad. Právnickým osobám, které se zapisují do obchodního rejstříku, přiděluje toto číslo příslušný rejstříkový soud.

Povinností osoby, která ohlašuje živnost nebo žádá o koncesi, je uvést své identifikační číslo, pokud již bylo přiděleno. Identifikační číslo se stejně jako obchodní jméno váže k osobě podnikatele a jedna osoba může mít přiděleno pouze jedno identifikační číslo.

Pokud má podnikatel zřízenou provozovnu, nebo provozovny, je povinen ji do ohlášení živnosti uvést.

Podnikatel je také povinen uvést datum zahájení provozování živnosti. U ohlašovacích živností vzniká právo provozovat živnost dnem ohlášení, pokud ze zákona nevyplývá něco jiného. Podnikatel tedy zásadně může jako den zahájení provozování živnosti určit den ohlášení nebo zvolit den pozdější. Nemůže však uvést den, který by ohlášení předcházel. Má-li podnikatel zřízenou provozovnu, je povinen oznámit její zřízení živnostenskému úřadu podle sídla, resp.místa podnikání a živnostenskému úřadu, v jehož územní působnosti se provozovna nachází. Podnikatel je povinen oznámit zahájení či ukončení činnosti v provozovně.

Pokud se jedná o provozování živnosti průmyslovým způsobem, pak se ohlášení živnosti dotýká pouze do té míry, že je zcela na podnikateli, zda navrhne příslušnému živnostenskému úřadu svůj úmysl živnost provozovat průmyslovým způsobem. Toto oznámení musí být doloženo potřebnými doklady, které osvědčují, že podnikatel splňuje kritéria rozhodná pro přiznání práva provozovat živnost průmyslovým způsobem. Příslušným orgánem k rozhodnutí je okresní živnostenský úřad podle sídla nebo místa podnikání. Výhodou tohoto způsobu provozování živnosti je výše správního poplatku za vydání průkazu živnostenského oprávnění pro provozování živnosti průmyslovým způsobem, který je u ohlašovacích živností 10 000,- a u živností koncesovaných 20 000,-.

Doklady, které je nutno připojit k ohlášení, prokazuje ohlašovatel plnění všeobecných a zvláštních podmínek podle tohoto zákona.

Výpis z rejstříku trestů nesmí být starší než tři měsíce. Z tohoto dokladu živnostenský úřad především zjišťuje plnění všeobecné podmínky provozování živnosti, a

to podmínku bezúhonnosti. Povinností podnikatele, fyzické osoby, je předložit výpis z rejstříku trestů podnikatele a odpovědného zástupce. U podnikatele, právnické osoby, je povinnost předložit výpis z rejstříku trestů u odpovědného zástupce, nebo osoby, která plní tuto funkci. Pokud se jedná o zahraniční osobu, ta musí předkládat výpis z rejstříku trestů u podnikatele, fyzické osoby, odpovědného zástupce a vedoucího organizační složky umístěné na území ČR. Zahraniční fyzická osoba je dále ještě povinna předložit i výpis z rejstříku trestů nebo doklad obdobného charakteru ze státu, jehož je občanem, a dále ze států, v nichž se v posledních třech letech dlouhodobě, více než tři měsíce nepřetržitě, zdržovala.

Zakladatelé právnické osoby, která ještě nebyla zapsána do obchodního rejstříku, předkládají doklad o tom, že tato osoba byla založena. Tímto dokladem je například společenská smlouva o založení obchodní společnosti nebo zakladatelská listina obchodní společnosti ve formě notářského zápisu. Pokud již právnická osoba byla do obchodního rejstříku zapsána, pak je nutné doložit výpis z tohoto rejstříku.

Zahraniční právnické osoby dokládají listiny, které prokazují jejich existenci. Tímto dokladem je výpis z obchodního či obdobného rejstříku ve státu, kde je sídlo právnické osoby. Pokud již tato právnická osoba zřídila na území České republiky svou organizační složku, dokládá i výpis z obchodního rejstříku příslušného soudu ČR, v němž je tato organizační složka zapsána.

Dále ohlašovatel živnosti předkládá doklady, které prokazují splnění zvláštních podmínek provozování živnosti. Dokladem, který prokazuje splnění zvláštních podmínek je u řemeslné živnosti potřebný doklad o vzdělání, například výuční list, maturitní vysvědčení a podobně (viz výše uvedené podmínky řemeslné živnosti). U ohlašovacích živností vázaných, jsou zákonem stanovené požadavky uvedeny přímo v příloze č.2 živnostenského zákona. Jedná se ve většině případů o odbornou způsobilost stanovenou zvláštními předpisy.

Dalším dokladem, který je nutné předložit při ohlášení živnosti, je i doklad o zaplacení správního poplatku.

Osoba, která je zapsána v obchodním rejstříku, předkládá také výpis z tohoto rejstříku.

Pokud je ustanoven odpovědný zástupce, pak musí být předloženo čestné prohlášení, v němž tato fyzická osoba výslovně uvede svůj souhlas s ustanovením do funkce odpovědného zástupce a s převzetím povinností v rozsahu stanoveném živnostenským zákonem. Čestné prohlášení musí být předloženo také v případech, pokud

funkci odpovědného zástupce vykonává statutární orgán právnické osoby nebo jeho člen či vedoucí organizační složky zahraniční osoby.

5.4.1.1 Vydání živnostenského listu

Pro vydání živnostenského listu je zákonem stanovena lhůta 15 dnů, která běží ode dne doručení ohlášení příslušnému živnostenskému úřadu. Pokud má ohlášení závady, živnostenský úřad je povinen ohlašovatele písemně vyzvat k jejich odstranění, nebo mu pomoci tyto závady odstranit. Tato výzva ze zákona staví lhůtu pro vydání živnostenského listu a z toho důvodu po dobu stanovenou ve výzvě lhůta k vydání živnostenského listu neběží. Neodstraní-li ohlašovatel závady ve stanovené nebo prodloužené lhůtě, živnostenský úřad rozhodne o tom, že ohlašovateli živnostenské oprávnění ohlášením nevzniklo. Tento důsledek vadného ohlášení nebo nesplnění podmínek stanovených živnostenským zákonem musí živnostenský úřad v rozhodnutí výslovně uvést.

Pokud podnikatel doručil příslušnému živnostenskému úřadu ohlášení živnosti se všemi náležitostmi tak, jak to vyžaduje zákon, živnostenský úřad vydá ve lhůtě 15 dnů od dne doručení ohlášení živnostenský list.

V živnostenském listě vydaném fyzické osobě musí být uvedeno jméno a příjmení, rodné číslo, pokud bylo přiděleno, jinak datum narození podnikatele a jeho bydliště. U zahraniční osoby se uvádí bydliště mimo území České republiky, místo pobytu v České republice a umístění organizační složky v České republice, dále je zde uvedeno jméno, příjmení, rodné číslo, či datum narození a bydliště vedoucího této organizační složky. Dále musí být v živnostenském listě uvedeno obchodní jméno a identifikační číslo, předmět a místo podnikání. Uvede se zde také provozování živnosti průmyslovým způsobem, pokud je živnost tímto způsobem provozována. Další náležitostí, kterou musí živnostenský list obsahovat je doba, na kterou se živnostenský list vydává, pokud je provozování živnosti ohlášeno na dobu určitou, a datum vydání živnostenského listu.

V živnostenském listě, který je vydán právnické osobě je uvedeno obchodní jméno, sídlo, identifikační číslo, pokud již bylo přiděleno, u zahraniční osoby umístění organizační složky v České republice a jméno, příjmení a bydliště jejího vedoucího. Dále je zde uveden předmět podnikání, provozování živnosti průmyslovým způsobem, pokud je živnost tímto způsobem provozována, doba, na kterou se živnostenský list vydává, pokud je živnost ohlášena na dobu určitou, a datum vydání živnostenského listu.

Pokud podnikatel neohlásí provozování živnosti na dobu určitou, pak platí, že živnostenský list je vydán na dobu neurčitou. Živnostenský úřad nemůže omezit provozování ohlašovací živnosti určitým časovým obdobím.

Živnostenský úřad rozesílá opisy živnostenských listů, nebo výpisy z něj, popřípadě jiným způsobem sděluje údaje o živnosti a podnikateli příslušným orgánům, které v rámci své působnosti vstupují do vztahů s podnikateli. Jedná se o územní finanční orgány a Český statistický úřad, v případě, že se jedná o podnikatele, fyzickou osobu, je opis živnostenského listu živnostenským úřadem zaslán i úřadu práce a orgánu provádějícímu jeho sociální zabezpečení, a to podle místa trvalého pobytu této fyzické osoby. Tato povinnost živnostenského úřadu se vztahuje i na změny nebo zrušení živnostenského listu a na rozhodnutí o pozastavení provozování živnosti. Dále může živnostenský úřad zaslat opis živnostenského listu také orgánu, který určí zvláštní zákon.

Pro splnění povinností rozesílat opisy živnostenských listů je živnostenskému úřadu stanovena pořádková lhůta 30 dnů. Lhůta ke splnění povinnosti rozeslat opisy rozhodnutí plyne ode dne právní moci rozhodnutí.

5.4.1.2 Změny údajů uvedených v ohlášení živnosti

Pokud dojde ke změně údajů a dokladů, které jsou náležitostmi ohlášení živnosti, je podnikatel povinen tyto změněné skutečnosti ohlásit živnostenskému úřadu, v jehož evidenci je veden. Současně s ohlášením změn je podnikatel povinen předložit živnostenskému úřadu doklady prokazující ohlášené skutečnosti. Pokud dojde ke změně místní příslušnosti živnostenského úřadu, je původně příslušný živnostenský úřad povinen postoupit spis podnikatele tomu věcně příslušnému živnostenskému úřadu, do jehož územní působnosti podnikatel podle nového sídla právnické osoby nebo místa podnikání fyzické osoby náleží. Příslušnou změnu provede živnostenský úřad příslušný podle nového místa podnikání nebo sídla právnické osoby. Obdobně je tomu i u změny umístění organizační složky na území České republiky.

Dojde-li ke změně v některém z údajů, které se uvádějí v ohlášení nebo jsou obsaženy v dokladech předkládaných živnostenskému úřadu, je charakter těchto změn živnostenským úřadem posouzen a podle okolností jednotlivého případu mohou být změny údajů v podstatě vzaty na vědomí nebo mohou být podnětem k řízení o změně živnostenského listu nebo pozastavení provozování živnosti a nebo zrušení živnostenského oprávnění.

Charakter změny živnostenského listu má vliv i na výši správního poplatku, kterou je správní úkon zpoplatněn.

5.4.2 Žádost o koncesi a koncesní listina

Žádost o vydání koncese, obdobně jako ohlášení živnosti, je ten, kdo hodlá živnosti provozovat, povinen doručit příslušnému živnostenskému úřadu, v jehož územní působnosti je sídlo právnické osoby nebo místo podnikání fyzické osoby. V žádosti musí uvést údaje stanovené tímto zákonem obdobně jako u ohlášení živnosti a navíc také ty údaje, které jsou podle zvláštních předpisů nezbytné pro posouzení žádosti o koncesi příslušným orgánem státní správy.

Doklady, které musí být přiloženy, jsou obdobného charakteru jako doklady u ohlašovacích živností a dále musí být přiloženy doklady, které prokazují odbornou a jinou způsobilost podnikatele nebo osoby, která je v postavení odpovědného zástupce a nebo odpovědným zástupcem. Odborná a jiná způsobilost je uvedena v příloze č.3 zákona.

Předmět podnikání musí být v žádosti o koncesi uveden tak, jak jej vymezuje příloha č.3, přičemž se výslovně v zákoně připouští i uvedení částečného rozsahu předmětu podnikání. V případě změny původně uvedeného částečného rozsahu předmětu podnikání podle přílohy č.3 na úplný rozsah, jde o změnu údajů uváděných v žádosti o koncesi.

Pokud žádost o koncesi neobsahuje údaje stanovené zákonem nebo k ní nejsou přiloženy doklady, které živnostenský zákon nebo zvláštní předpisy stanoví, vyzve živnostenský úřad podnikatele k odstranění závad.

Pro zjištění, zda žádost o koncesi obsahuje zákonem stanovené náležitosti, je určena pořádková lhůta 30 dnů ode dne doručení žádosti. V této lhůtě musí živnostenský úřad, pokud žádost neobsahuje potřebné údaje nebo není doložena doklady ve smyslu zákona, vyzvat podnikatele k doplnění žádosti nebo doložení dokladů. K tomu stanoví podnikateli lhůtu nejméně 15 dnů, kterou může na jeho žádost prodloužit i opakovaně. Živnostenský úřad v tomto případě nepřerušuje správní řízení ve věci vydání koncesní listiny podle § 64 správního řádu (zákon č.500/2004 Sb.), ale ze zákona dochází doručením výzvy k odstranění závad podnikateli ke stavení běhu lhůty. Pokud podnikatel neodstraní závady, pak živnostenský úřad zastaví správní řízení.

V tomto rozhodnutí živnostenský úřad nevyslovuje, že živnostenské oprávnění nevzniklo, neboť u koncesovaných živností vzniká živnostenské oprávnění nejdříve dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byla koncese udělena.

V příloze č.3 živnostenského zákona je u každé jednotlivé koncesované živnosti uveden orgán státní správy, který se k žádosti o koncesi vyjadřuje. Jeho stanoviskem je živnostenský úřad vyzván, to znamená, že nemůže vydat koncesní listinu v případě, že příslušný orgán zaujal k žádosti o koncesi zamítavé stanovisko. Tomuto orgánu předkládá živnostenský úřad žádost o koncesi spolu s doklady, které k žádosti doložil žadatel o koncesi. Příslušný orgán je povinen se k žádosti o koncesi vyjádřit do 30 dnů od doručení žádosti. Pokud se v této lhůtě nevyjádří, neznamená to, souhlas tohoto orgánu s vydáním koncese.

Tento příslušný orgán, může stanovit pro provozování koncesované živnosti podmínky, které jsou pro živnostenský úřad závazné a musí je do koncese uvést.

Živnostenský úřad si může vyžádat i vyjádření dalších orgánů, a to především k ujasnění některých otázek odborné způsobilosti, spolehlivosti a podobně. Stanovisky těchto dalších orgánů k žádosti o koncesi živnostenský úřad není vázán a v rámci správního uvážení zhodnotí jejich význam pro rozhodnutí ve věci, jako jednoho z podkladů pro rozhodnutí ve smyslu správního řádu.

Pokud má živnostenský úřad k žádosti o koncesi předloženy všechny potřebné doklady od žadatele a obdržel stanovisko příslušného orgánu státní správy, či stanoviska dalších orgánů, musí o žádosti rozhodnout. Žádosti o koncesi nemůže vyhovět, pokud žadatel nebo jeho odpovědný zástupce nesplňuje všeobecné nebo zvláštní podmínky podle § 6 a § 7 živnostenského zákona, není-li předpoklad, že žadatel splní při provozování živnosti podmínky uložené živnostenským úřadem podle § 27 nebo nesouhlasí-li s vydáním koncese příslušný orgán, který je povinen podle přílohy č.3 se k žádosti o koncesi vyjádřit.

Pokud chce živnostenský úřad žádost o koncesi zamítnout, musí vždy umožnit účastníkovi řízení vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí.

Je-li důvodem k zamítnutí žádosti o koncesi negativní stanovisko příslušného orgánu, který se k žádosti vyjadřuje, je bezpodmínečně nutné, aby i stanovisko tohoto orgánu obsahovalo věcné důvody, pro které tento orgán s udělením koncese nesouhlasí.

5.4.2.1 Vydání koncesní listiny

Pro rozhodnutí o vydání koncesní listiny má živnostenský úřad stanovenou lhůtu 60 dnů, která běží ode dne, kdy byla žádost o vydání koncesní listiny doručena příslušnému živnostenskému úřadu podle sídla podnikatele nebo místa podnikání. Pokud živnostenský

úřad v průběhu správního řízení zjistí, že žadatel splňuje podmínky stanovené zákonem pro vydání koncesní listiny, vydá koncesní listinu formou rozhodnutí.

Koncesní listinu živnostenský úřad vydá podnikateli do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese.

V koncesní listině, která je vydaná fyzické osobě je uvedeno jméno a příjmení, rodné číslo, pokud bylo přiděleno, jinak datum narození podnikatele a jeho bydliště, u zahraniční osoby bydliště mimo území České republiky, místo pobytu v České republice a umístění organizační složky v České republice a jméno, příjmení a bydliště vedoucího této organizační složky. Dále je zde uvedeno obchodní jméno a identifikační číslo, předmět a místo podnikání, provozování živnosti průmyslovým způsobem, pokud je živnost tímto způsobem provozována, dále podmínky stanovené zákonem pro provoz živnosti, doba, na kterou se koncesní listina vydává a datum vydání koncesní listiny.

V koncesní listině, která se vydává právnické osobě je uvedeno obchodní jméno, sídlo, identifikační číslo, pokud bylo přiděleno, u zahraniční osoby umístění organizační složky na území České republiky a jméno, příjmení a bydliště jejího vedoucího. Dále je zde uveden předmět podnikání, provozování živnosti průmyslovým způsobem, pokud je živnost tímto způsobem provozována, podmínky stanovené zákonem pro provoz živnosti, doba, na kterou se koncesní listina vydává a datum vydání koncesní listiny.

Živnostenský úřad je podle zákona povinen zaslat do 30 dnů od právní moci rozhodnutí opis koncesní listiny, její změny, rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění, rozhodnutí o pozastavení výkonu koncesované živnosti orgánu vykonávajícímu správu daně, orgánu státní statistiky a orgánu, který k žádosti vydával stanovisko. Jedná-li se o podnikatele, fyzickou osobu, zasílá živnostenský úřad opis rozhodnutí i orgánu, který provádí sociální zabezpečení této osoby a též úřadu práce podle místa trvalého pobytu.

5.4.2.2 Změny údajů uvedených v žádosti o koncesi

Dojde-li ke změně některého údaje, který je uváděn v žádosti o koncesi nebo nastane změna údajů v některém z dokladů, které se k žádosti o koncesi připojují, je podnikatel povinen tuto změnu do 15 dnů od jejího vzniku oznámit příslušnému živnostenskému úřadu a skutečnosti prokazující uvedenou změnu doložit. Na základě tohoto oznámení živnostenský úřad podle okolností případu rozhodne o dalším postupu.

V případě, že podnikatel oznámí změnu místa podnikání nebo sídla právnické osoby, je živnostenský úřad povinen předat věc tomu živnostenskému úřadu, do jehož

územní působnosti podnikatel podle nového místa podnikání nebo sídla náleží. O změně v tomto případě bude rozhodovat živnostenský úřad příslušný podle nového sídla nebo místa podnikání.

Změna údajů uvedených v žádosti o koncesi nebo změna údajů v dokladech tvořících se žádostí jeden celek, může mít na následek například změnu koncesní listiny nebo zahájení správního řízení ve věci pozastavení provozování živnosti. Důsledkem změny v údajích uváděných ve výpisu z rejstříku trestů může být zahájení správního řízení ve věci zrušení živnostenského oprávnění z důvodu ztráty bezúhonnosti podnikatele.

Živnostenský úřad může z vlastního podnětu zahájit správní řízení ve věci změny podmínek uložených podle § 27. Může se například jednat o změnu podmínek, která vyplýne ze změny právního předpisu nebo z podnětu orgánu, který se k žádosti o koncesi vyjadřoval. Je nutné připustit i zahájení správního řízení z podnětu podnikatele například v případě pokud jsou podmínky podle § 27 časově omezeny a podnikatel má zájem na jejich novém stanovení.

Pokud je podnikatel povinen ustanovit odpovědného zástupce, předkládá změnu o osobě odpovědného zástupce ke schválení živnostenskému úřadu, který v samostatném řízení odpovědného zástupce schválí rozhodnutím nebo může rozhodnout o pozastavení provozování živnosti v případě, že odpovědný zástupce nesplňuje některou z podmínek podle § 6 a § 7. Ostatní změny údajů o odpovědném zástupci, jako je například změna bydliště, rodného čísla, změna jména v důsledku svatby a podobně, živnostenský úřad pouze bere na vědomí a zaznamenává tuto skutečnost v živnostenském rejstříku.

Pokud podnikatel neohlásí živnostenskému úřadu změnu údajů do zákonem stanovené lhůty, která je 15 dnů, jsou zde podle § 65 stanoveny sankce za nesplnění.

U osob, které se zapisují do obchodního rejstříku, se za den vzniku změny určité skutečnosti, která se také zapisuje do obchodního rejstříku, považuje až den zápisu této skutečnosti do obchodního rejstříku.

6. Zánik živnostenského oprávnění

Způsoby zániku živnostenského oprávnění řeší ustanovení § 57 živnostenského zákona. K zániku živnostenského oprávnění může dojít buď na základě určité události, a to zejména pokud se jedná o smrt podnikatele, výmaz obchodní společnosti z obchodního

rejstříku, rozhodnutí zřizovatele právnické osoby o jejím zrušení, uplynutí doby, na kterou byl průkaz živnostenského oprávnění vydán a podobně. Dále může dojít k zániku živnostenského oprávnění rozhodnutím živnostenského úřadu. Pokud tedy dochází k zániku živnostenského oprávnění ze zákona podle § 57 nevydává živnostenský úřad rozhodnutí o zániku živnostenského oprávnění, ale tuto skutečnost pouze bere na vědomí, zaznamenává ji do živnostenského rejstříku a oznamuje příslušným orgánům.

Živnostenské oprávnění zaniká smrtí podnikatele, pokud dědicové nebo správce dědictví nepokračují v živnosti. Oprávnění však zanikne nejpozději uplynutím lhůty, která je uvedena v § 13. Smrtí podnikatele nezaniká jeho živnostenské oprávnění, pokračuje-li v provozování živnosti pozůstalý manžel.

Pokud dojde k zániku živnostenského oprávnění rozhodnutím živnostenského úřadu, jedná se o případy, kdy dojde ke zrušení živnostenského oprávnění na základě žádosti podnikatele nebo jde o sankční opatření živnostenského úřadu. Správní řízení ve věci zrušení živnostenského oprávnění může být zahájeno buď podáním žádosti podnikatele nebo může být zahájeno z podnětu živnostenského úřadu. Vždy je pak ukončeno rozhodnutím živnostenského úřadu. Po právní moci rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění plní příslušný živnostenský úřad své povinnosti.

Živnostenský úřad povinně zruší živnostenské oprávnění podnikateli v tom případě, pokud podnikatel přestal splňovat všeobecnou podmínku bezúhonnosti nebo způsobilosti k právním úkonům. Tato povinnost se nevztahuje na případy, kdy byl podnikatel částečně nebo úplně zbaven způsobilosti k právním úkonům a byl mu ustanoven odpovědný zástupce. Dalším podnětem ke zrušení živnostenského oprávnění je skutečnost, kdy byl podnikateli vysloven soudem nebo správním orgánem zákaz takové činnosti, která je předmětem jeho živnostenského oprávnění. Usnesení soudu o prohlášení konkursu s rozhodnutím, že provoz podniku musí být ukončen, znamená také zrušení živnostenského oprávnění živnostenským úřadem.

Pokud se jedná o koncesovanou živnost a živnostenský úřad obdrží od orgánu státní správy, který se vyjadřoval k žádosti o koncesi, podnět k zahájení řízení o pozastavení živnostenského oprávnění nebo o jeho zrušení z toho důvodu, že podnikatel závažným způsobem porušuje nebo porušil podmínky vyplývající z koncesní listiny, živnostenského nebo jiného zákona, je živnostenský úřad povinen tomuto podnětu vyhovět. Podnět příslušného orgánu státní správy musí obsahovat konkrétní údaje o tom kdo, kdy, kde a jakým způsobem porušil nebo porušuje konkrétní povinnosti, z čeho plnění povinností

vyplývá. K písemnému podnětu také musí být doloženy důkazy o porušení povinností podnikatelem.

Další případ obligatorního zrušení živnostenského oprávnění živnostenským úřadem nastane v případě, že podnikatel požádá o zrušení živnostenského oprávnění. Podle zákona č.337/1992 Sb., o správě daní a poplatků je v § 35 stanovena povinnost podnikatele doložit k žádosti o výmaz z obchodního nebo jiného rejstříku souhlas příslušného správce daně. Živnostenský úřad je také povinen vyhovět žádosti podnikatele o pozastavení živnostenského oprávnění na přechodnou dobu, pokud je tato žádost doložena oznámením příslušnému správci daně o tom, že podnikatel má úmysl na dobu určitou provozování živnosti pozastavit. Časové omezení doby, na kterou podnikatel požaduje provozování živnosti pozastavit musí být určité. V tomto případě je nejlepší uvést konkrétní datum, do kterého má být provozování živnosti pozastaveno. Živnostenský úřad rozhoduje o tomto pozastavení živnosti na žádost podnikatele ve správním řízení. Podnikatel je po uplynutí lhůty uvedené v rozhodnutí o pozastavení provozování živnosti oprávněn bez dalšího pokračovat v provozování živnosti.

Povinnost zrušit či pozastavit živnostenské oprávnění má živnostenský úřad i v tom případě, pokud zjistí, že podnikatel závažným způsobem porušil nebo porušuje povinnosti, které mu vyplývají ze živnostenského zákona nebo ze zvláštních předpisů. Před rozhodnutím živnostenského úřadu, zda konkrétní porušení povinnosti povede k pozastavení nebo ke zrušení živnostenského oprávnění, musí tento správní orgán posoudit všechny okolnosti případu, následky protiprávního jednání, závažnost porušení, skutečnost, zda jde o prvé nebo opakované porušení povinností a podobně. Všechny tyto důvody, které vedly správní orgán k rozhodnutí o zrušení nebo pozastavení živnostenského oprávnění musí být následně uvedeny a odůvodněny v daném rozhodnutí.

Následně po zrušení živnostenského oprávnění se lze, při splnění zákonem stanovených podmínek, opakovaně ucházet o založení téhož nebo jiného živnostenského oprávnění. Kromě obvyklých podmínek, jejichž splnění platná právní úprava požaduje pro vznik živnostenského oprávnění, navíc, v případě zrušení živnostenského oprávnění, živnostenský zákon stanoví, že podnikatel může ohlásit živnost nebo požádat o koncesi v oboru nebo příbuzném oboru nejdříve po uplynutí tří roků od právní moci rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění⁶. Pokud chce podnikatel podnikat v jiném oboru, může

⁶ Průcha, P.. Živnostenské právo. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 163 str. ISBN 80-210-3778-4.

příslušné úkony činit již po uplynutí jednoho roku od právní moci rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění.

Ve všech případech zániku živnostenského oprávnění by měl podnikatel vrátit živnostenský list nebo koncesní listinu a to tomu živnostenskému úřadu, který jej vydal. Je to v souvislosti s tím, že tyto doklady plní funkci průkazu živnostenského oprávnění.

Z platné právní úpravy vyplývá, že v případě zrušení živnostenského oprávnění se opis pravomocného rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění zasílá orgánům, kterým se zasílají opisy živnostenských listů, rozhodnutí o udělení koncese a koncesní listina při vzniku živnostenských oprávnění. Obdobně se dané orgány uvědomují i o pozastavení provozování živnosti. V případě zrušení živnostenského oprávnění zahraničních osob a právnických osob založených zahraničními osobami, opis rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění zasílá živnostenský úřad navíc ještě místně příslušným orgánům cizinecké a zahraniční policie.

7. Postup pro založení živnostenského oprávnění

7.1 Jak postupovat při zakládání živnostenského oprávnění

Postup při zakládání živnostenského oprávnění je možné shrnout do několika základních kroků.

Nejprve je nutné obstarat si výpis z rejstříku trestů, který nesmí být starší než tři měsíce. Tento formulář a následné ověření se provádí na krajském či okresním státním zastupitelstvu.

Dále je nutné poštou zaslat ověřenou Žádost o výpis z rejstříku trestů. Správnost údajů uvedených v této žádosti a totožnosti žadatele bezplatně ověřují okresní státní zastupitelství, obecní úřad, městský úřad, úřad města, v hlavním městě Praze obvodní úřad nebo místní úřad, v územně členěných statutárních městech úřad městského obvodu nebo úřad městské části, který vede matriku. K ověření tohoto dokumentu je potřebný kolek v hodnotě 50,-Kč dle zákona o správních poplatcích, rodný list (pokud se ověření neprovádí na matrice v místě bydliště) a občanský průkaz. Po ověření se Žádost o výpis z rejstříku trestů žadateli nevrací a je zaslána na adresu Rejstřík trestů, Soudní 1, 140 66 Praha 4.

Lhůta pro vyřízení této žádosti je asi dva až tři týdny od podání. Výpis z rejstříku trestů je zaslán na adresu, kterou žadatel uvede.

Právní úpravou, kterou se řídí vydávání výpisu z rejstříku trestů je § 11 a § 12 zákona č.269/1994 Sb., o rejstříku trestů.

Dalším krokem je správné vyplnění formuláře Ohlášení živnosti / Žádost o koncesi pro fyzické osoby, resp. právnické osoby, které je nutné zanést na příslušný Živnostenský úřad. Za vyřízení je žadatel povinen zaplatit správní poplatek, který činí 1000,- Kč. Pro správné vyplnění tohoto formuláře jsou zde přiloženy pokyny k vyplnění. Součástí Ohlášení živnosti či Žádosti o koncesi je Jednotný registrační formulář pro fyzické, resp. právnické osoby, který musí být podán současně s Ohlášením živnosti či Žádostí o koncesi.

V případě, že žadatel žádá o živnost řemeslnou či vázanou, je nutné k daným formulářům ještě doložit potřebné náležitosti, jako je např. výuční list, maturitní vysvědčení a podobně.

Živnostenský list je vydán buď ihned při podání výše uvedených formulářů, nebo je žadateli zaslán do několika dnů na uvedenou korespondenční adresu.

Po obdržení živnostenského listu je žadatel povinen navštívit příslušný Finanční úřad, kde se musí zaregistrovat. Velmi dobré je, když si žadatel, ještě před návštěvou Finančního úřadu, založí bankovní konto, které bude používat pro účely podnikání. Na Finančním úřadě se podnikatel zaregistruje např. k DPH (pokud bude podnikatel plátcem), k dani silniční, dani srážkové a zálohové a podobně. Pokud se podnikatel úspěšně zaregistruje k příslušným daním, je mu přiděleno daňové identifikační číslo, DIČ, které je v případě fyzické osoby shodné s jejím rodným číslem a předponou CZ, v případě právnické osoby se DIČ shodné s identifikačním číslem této osoby a předponou CZ. Posledním důležitým krokem je registrace na VZP a na České správě sociálního zabezpečení, které musí proběhnout do 8 dnů od data registrace na Finančním úřadě.

7.2 Doklady, které fyzická osoba připojuje k ohlášení živnosti a k žádosti o koncesi

Podle § 46 odst.1 živnostenského zákona je fyzická osoba povinna připojit k ohlášení živnosti následující dokumenty.

V případě, že fyzická osoba je občanem České republiky, musí mít výpis z evidence Rejstříku trestů, který nesmí být starší než tři měsíce. Pokud je státním

příslušníkem členského státu Evropské unie, potřebuje výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad vydaný příslušným soudním nebo správním orgánem tohoto státu nebo členského státu posledního pobytu. Nevydává-li tento stát výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad, předloží fyzická osoba prohlášení o bezúhonnosti ve smyslu § 6 odst. 1 písm. c), učiněné před notářem nebo orgánem členského státu, jehož je občanem, nebo před notářem nebo orgánem členského státu posledního pobytu. Tyto doklady nesmí být starší než tři měsíce a doklad podle tohoto bodu může být nahrazen dokladem o uznání odborné kvalifikace, pokud prokazuje i splnění podmínky bezúhonnosti.

V případě, že je fyzická osoba občanem jiného státu než států uvedených výše, musí předložit výpis z Rejstříku trestů a odpovídající doklady vydané státem, jehož je fyzická osoba občanem, a státy, ve kterých se dlouhodobě (více než 3 měsíce nepřetržitě) zdržoval v posledních 3 letech. Tyto doklady nesmí být opět starší než 3 měsíce.

Dalším dokladem je výpis z Rejstříku trestů odpovědného zástupce, je-li odpovědný zástupce státním příslušníkem členského státu Evropské unie, předkládá doklady, pro které platí stejné, zákonem stanovené, podmínky jako pro fyzickou osobu ohlašující živnost a žijící na území členského státu EU. Příslušné doklady nesmí být starší než tři měsíce.

Dále je potřebný doklad prokazující odbornou způsobilost fyzické osoby, popř. odpovědného zástupce, pokud ji zákon vyžaduje. Doklady o vzdělání vydané v zahraničí musí být opatřeny nostrifikační doložkou, v případě dokladů o vysokoškolském vzdělání osvědčením o uznání podle zvláštního právního předpisu (zák. č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné odborné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů). Povinnost předkládat doklady opatřené nostrifikační doložkou nebo osvědčením o uznání se nevztahuje na doklady o vzdělání vydané v členském státě Evropské unie nebo předkládané osobou z tohoto státu (§ 46 odst. 4 a 5 živnostenského zákona).

Důležité je dále předložit:

- a) Doklad o vlastnickém nebo užívacím či jiném obdobném právu k objektům nebo prostorám na území České republiky, v nichž je místo podnikání, liší-li se od bydliště.
- b) Výpis z obchodního rejstříku, který nesmí být starší než tři měsíce, je-li v něm fyzická osoba zapsána.
- c) Doklady o skutečnostech prokazujících provozování živnosti průmyslovým způsobem včetně vymezení činností podle § 7a odst. 3 živnostenského zákona.

d) Prohlášení odpovědného zástupce, že souhlasí s ustanovením do funkce, s převzetím povinností v rozsahu stanoveném tímto zákonem a s uvedením podnikatelů, u nichž je do funkce odpovědného zástupce ustanoven. Podpis na prohlášení musí být úředně ověřen, neučinil-li odpovědný zástupce prohlášení osobně před živnostenským úřadem.

e) Doklad o zaplacení správního poplatku (podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích).

f) Doklad o tom, že nemá daňové nedoplatky pokud na území České republiky tato fyzická osoba podnikala nebo podniká. Doklad vyhotoví místně příslušný finanční úřad a nesmí být starší než tři měsíce.

g) Doklad o tom, že nemá nedoplatky na platbách pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pokud na území České republiky tato fyzická osoba podnikala nebo podniká. Doklad vyhotoví místně příslušná okresní správa sociálního zabezpečení a opět nesmí být starší než tři měsíce.

h) Podává-li ohlášení zákonný zástupce osoby, která nemá plnou způsobilost k právním úkonům, musí tato fyzická osoba také doložit souhlas příslušného soudu (podle § 12, § 46 odst. 3 živnostenského zákona).

Pokud ze zákona vyplývá povinnost předložit doklad potvrzující určité skutečnosti, rozumí se tím předložení dokladu včetně jeho překladu do českého jazyka provedeného tlumočnickem zapsaným do seznamu znalců a tlumočnicků (zák. č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících), pokud tento doklad nebyl vydán v českém jazyce. Pravost podpisu a otisku razítka na originálech předkládaných dokladů, které byly vydány v zahraničí, musí být ověřena (podle § 5 odst. 3 živnostenského zákona).

Požadavek na provedení překladu do českého jazyka tlumočnickem zapsaným do seznamu znalců a tlumočnicků a požadavek na ověření pravosti podpisu a otisku razítka se nevztahuje na doklady předložené státním příslušníkem členského státu Evropské unie, nejsou-li pochybnosti o správnosti překladu, popřípadě o pravosti podpisu nebo otisku razítka (podle § 5 odst. 4 živnostenského zákona).

Podle § 50 odst. 4 živnostenského zákona je v případě žádosti o koncesi nutné ještě připojit údaje podle zvláštních předpisů a doklady, které jsou nezbytné k zaujetí stanoviska příslušného orgánu státní správy podle § 52 odst. 1 živnostenského zákona.

8. Stav živností v Českobudějovickém regionu

Živnostenský úřad v Českých Budějovicích mi poskytl následující informace, které se týkají stavu podnikatelů s platným živnostenským listem, jedná se jak o ohlašovací živnosti tak o koncesované živnosti.

K 1.březnu 2007 bylo v Českobudějovickém regionu zaevidováno 33 359 podnikatelů s platným živnostenským oprávněním. Další rozčlenění živnostenských oprávnění je uvedeno v následujících tabulkách.

Tab.1

Popis	Celkem
Fyzická osoba	28092
Fyzická osoba zahraniční s organizační složkou	6
Právnícká osoba	4825
Právnícká osoba zahraniční	20
Fyzická osoba zahraniční	416

Ve výše uvedené tabulce č.1 je rozdělení všech živnostenských oprávnění podle jednotlivých druhů podnikatelů.

Z uvedených údajů vyplývá, že v Českobudějovickém regionu mají nejvíce živnostenských oprávnění fyzické osoby, jejich počet je k danému datu 28 092. Dalším významným počtem je počet živnostenských oprávnění v rukou právnických osob, který je ovšem oproti fyzickým osobám značně nižší, jedná se 4 825 vydaných živnostenských oprávnění. Dále bylo v našem regionu vydáno 416 živnostenských oprávnění zahraničním fyzickým osobám, v případě zahraničních právnických osob je toto číslo opět znatelně nižší, jedná se pouze je 20 živnostenských oprávnění. Poslední skupinou v tomto rozčlenění tvoří zahraniční fyzické osoby s organizační složkou, v tomto případě bylo vydáno pouze 6 živnostenských oprávnění.

Tabulka č.2. obsahuje rozčlenění jednotlivých živnostenských oprávnění podle druhu živnostenského oprávnění.

Jedná se zde jednak o rozdělení živnostenských oprávnění na ohlašovací živnosti a živnosti koncesované a dále také rozdělení ohlašovacích živností podle druhů a to na volné, vázané, řemeslné a provozované průmyslovým způsobem.

Tab.2

Typ podnikatele	Popis	Popis	Celkem
F	Fyzická osoba	Koncesovaná	1083
F	Fyzická osoba	Ohlašovací volná	25954
F	Fyzická osoba	Provozovaná průmyslovým způsobem	1
F	Fyzická osoba	Ohlašovací řemeslná	7336
F	Fyzická osoba	Ohlašovací vázaná	3041
F-OS	Fyzická osoba zahraniční s organizační složkou	Ohlašovací volná	7
F-OS	Fyzická osoba zahraniční s organizační složkou	Ohlašovací řemeslná	3
P	Právnícká osoba	Koncesovaná	622
P	Právnícká osoba	Ohlašovací volná	13570
P	Právnícká osoba	Provozovaná průmyslovým způsobem	15
P	Právnícká osoba	Ohlašovací řemeslná	1851
P	Právnícká osoba	Ohlašovací vázaná	1405
P-Z	Právnícká osoba zahraniční	Koncesovaná	1
P-Z	Právnícká osoba zahraniční	Ohlašovací volná	56
P-Z	Právnícká osoba zahraniční	Ohlašovací řemeslná	9
P-Z	Právnícká osoba zahraniční	Ohlašovací vázaná	2
F-Z	Fyzická osoba zahraniční	Koncesovaná	2
F-Z	Fyzická osoba zahraniční	Ohlašovací volná	367
F-Z	Fyzická osoba zahraniční	Ohlašovací řemeslná	54
F-Z	Fyzická osoba zahraniční	Ohlašovací vázaná	2

Z uvedených hodnot je patrné, že největší zastoupení v Českobudějovickém regionu mají ohlašovací živnosti volné vydané fyzickým osobám. Jejich počet činí k uvedenému datu 25 954. Ohlašovací živnost volná je u daných typů podnikatelů nejvíce oblíbeným živnostenským oprávněním, a to zřejmě z toho důvodu, že platný živnostenský zákon u těchto ohlašovacích živností nepožaduje pro získání živnostenského oprávnění doložení dokladů o odborné způsobilosti. Tudíž by se dalo říci, že je to nejjednodušší živnostenské oprávnění, které je možné získat podle naší platné právní úpravy. Usuzují tak

z daných hodnot, kdy pro každý typ podnikatele je vydáno nejvíce těchto druhů živnostenských oprávnění.

Dále je také zřejmé, že nejméně oblíbeným a tudíž nejméně vydávaným živnostenským oprávněním je pravděpodobně živnost koncesovaná, kterých je v poměru s ohlašovacími živnostmi vydáno znatelně méně. Domnívám se, že to dáno tím, že získání koncesní listiny je vzhledem k získání živnostenského listu při ohlášení živnosti poměrně složité a náročné. Ohlašovací živnosti se vztahují k podnikatelským činnostem, které nevyžadují splnění příliš náročných a přísných zvláštních podmínek provozování živnosti. Zatímco koncesované živnosti jsou vztahovány k podnikatelským aktivitám, které mají širší okruh všeobecných podmínek, a které současně vyžadují splnění nejpřísnějších zvláštních podmínek provozování živnosti.

Úplně nejmenší zastoupení v našem regionu je v případě ohlašovacích živností provozovaných průmyslovým způsobem. Myslím si, že tato skutečnost vyplývá z nedostatečného řešení tohoto druhu ohlašovací živnosti v platném živnostenském zákoně a proto se řada podnikatelů tomuto druhu ohlašovací živnosti raději vyhýbá.

9. Závěr

Stávající právní režim živnostenského provánění, ve smyslu platné právní úpravy České republiky, lze jako celek v zásadě hodnotit pozitivně. Daný režim má vcelku vyvážený veřejnoprávní rozměr, který vymezuje nejen podmínky živnostenského podnikání, ale který současně řeší otázku kontroly jejich dodržování. Struktura režimu živnostenského oprávnění zahrnuje jak režim vlastního vzniku živnostenského oprávnění, tak i veřejnoprávní režim realizace tohoto oprávnění, a to jak režim změn tak i zániku provánění k živnostenskému podnikání.

Koncepce předepisovaného režimu živnostenského oprávnění je vždy charakterizována souhrnem aspektů. To v právním slova smyslu zahrnuje zohlednění a promítnutí příslušných hmotně právních i příslušných procesně právních momentů. V tomto smyslu je důležité zdůraznit, že naše platná právní úprava disponuje takovým přístupovým režimem, který zohledňuje všechny tyto aspekty a dává možnost i vlastní realizaci živnostenského podnikání.

Vedle těchto nesporných pozitivních rysů právního režimu živnostenského oprávnění, lze v jeho rámci vysledovat určité problémy a nedostatky, a to i po všech dosavadních novelizacích živnostenského zákona.

V hmotně právních předpisech současného právního řešení je konkrétních právních problémů nejméně. Nejzávažnějším problémem v této rovině je patrně zřejmá nedostatečnost řešení provozování živnosti průmyslovým způsobem. Současná právní úprava vyvolává v tomto směru řadu nejasností, a to nejen z pohledu samotných podnikatelů, ale také z pohledu živnostenských úřadů. Zřejmě právě z tohoto důvodu zatím nebyl mezi podnikateli zaznamenán větší zájem o tento druh živnosti.

Dalším problémem v hmotně právních předpisech je transparence vázanosti podnikatelů při živnostenském podnikání, tam, kde to přichází v úvahu, i podmínkami vyplývajících ze zvláštních právních předpisů a to zejména těch, jimiž živnostenskoprávní úprava nepodmiňuje vznik živnostenského oprávnění⁷. Tento problém se týká jak živností ohlašovacích, tak živností koncesovaných, avšak nevýrazněji se může projevit u ohlašovacích živností volných, kde mohou podnikatelé nabývat dojmu, že pro danou formu živnostenského oprávnění nemusí splňovat žádné zvláštní podmínky.

Pokud se jedná o procesně právní aspekty přístupového režimu k živnostenskému oprávnění, lze dané problémy, které přicházejí v úvahu, shrnout pod jeden pojem a tím je problematičnost opodstatněnosti některých rozdílů mezi procedurami ve správním řízení a mimo správní řízení. Právní úprava při rozlišování přístupových režimů na ohlašovací a koncesované nepostupuje důsledně v tom smyslu, že správní řízení v některých případech předpokládá i tam, kde by vzhledem k povaze předmětné procedury nemuselo jít o správní řízení. To znamená, že pokud se jedná o ohlašovací živnosti, pak by, vzhledem k povaze jejich podstaty, mělo jít o správní řízení jen výjimečně. V případě koncesovaných živností by, opět vzhledem k povaze jejich podstaty, mělo jít o správní řízení vždy.

Dále bych se chtěla ještě zmínit o změnách, které v se udály během posledních pár let a značně přispěly k vylepšení a zjednodušení stávajícího systému veřejné správy v oblasti živnostenskoprávních vztahů.

V důsledku druhé etapy reformy veřejné správy a v souvislosti se zrušením okresních úřadů a některých agend obecních úřadů přešly některé pravomoci na obecní úřady obcí s rozšířenou působností a tím i na obecní živnostenské úřady s účinností od 1. 1. 2003. Z toho vyplynulo, že veškeré činnosti v souvislosti s vydáváním průkazů

⁷ Průcha, P.. Živnostenské právo. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 163 str. ISBN 80-210-3778-4.

živnostenských oprávnění a veškeré agendy s tím spojené, jsou v současné době soustředěny na jeden úřad, z čehož vyplývá, že podnikatel již nebude vyřizovat své žádosti spojené s živnostenským podnikáním na dvou úřadech. V minulosti byla totiž agenda živností koncesovaných, řemeslných, vázaných a živností provozovaných průmyslovým způsobem svěřena specializovaným živnostenským referátům okresních úřadů, zatímco živnosti volné spravovaly obecní živnostenské úřady.

Konkrétně otázka vyřizování agend na jednotlivých úřadech, ať již se jedná o finanční úřady, okresní správy sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny, obchodní rejstříky ale také živnostenské úřady, přináší pro podnikatele velkou zátěž. Myslím, že v této oblasti nebylo vždy pro podnikatele uděláno maximum. Ráda bych proto zmínila první z kroků, které by měly vést k usnadnění podnikání jako takového. Vláda České republiky svým usnesením č. 1006 ze dne 20. října 2004 na základě svého programového prohlášení schválila projekt „Zjednodušení administrativních postupů při zahájení a v průběhu podnikání“ (dále jen „ZAP“). Projekt ZAP zjednodušuje vstup do podnikání a usnadňuje podnikatelům další kroky, související s plněním administrativních povinností v průběhu jejich podnikatelské činnosti. V rámci realizace první etapy projektu ZAP byla vytvořena celorepubliková síť „Centrálních registračních míst pro podnikatele“ (dále jen „CRM“), která vznikla v rámci stávající soustavy prvoinstančních živnostenských úřadů jako základní místa pro registraci fyzických a právnických osob, podnikajících v režimu živnostenského zákona. Úkolem CRM je především to, aby se tato centra stala kvalifikovaným průvodcem a pomocníkem všem podnikatelům při jejich prvních stycích s úřady a konkrétní pomocí ve všech případech, kdy to budou potřebovat, zejména při plnění těchto jejich povinností v průběhu podnikání.

Smyslem mé bakalářské práce bylo alespoň částečně přiblížit veřejnoprávní režim živnostenského podnikání ve smyslu platné právní úpravy. Jde o obsahově velmi rozsáhlé téma, proto jsem tuto práci pojala spíše jako manuál pro začínající podnikatele. Snažila jsem se shrnout vše podstatné, co by fyzická, resp. právnická osoba, měla vědět před tím, než si půjde vyřizovat živnostenské oprávnění.

Na úplný závěr této bakalářské práce bych se chtěla zmínit ještě o dalším důležitém problému, který spatřuji v platné právní úpravě živnostenského podnikání. Myslím si, že po téměř čtrnáctileté účinnosti zákona o živnostenských úřadech je velkou chybou, že doposud nebyl zřízen Živnostenský úřad České republiky jako ústřední orgán veřejné správy na úseku živnostenského podnikání.

10. Přehled použité literatury

1. Babšická, V.. Zákon o živnostenském podnikání a zákon o živnostenských úřadech. 3.vyd. Praha: Polygon, 1997. 286 str. ISBN 80-85967-54-5.
2. Dědič, J.. K některým otázkám právní úpravy podnikání v živnostenském zákoně. Právo a zákonnost. 1992, Číslo 1.
3. Fiala, J., Průcha, P.. Odpovědný zástupce v živnostenském podnikání. Ekonom. 1993, číslo 4.
4. Fiala, J., Průcha, P.. Živnostenský list versus správní řízení: Historie a současnost veřejné správy. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 156 str.
5. Fiala, J. a kol.. Živnostenské právo. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita - Doplněk, 1994. 146 str. ISBN 80-210-0823-7.
6. Filip, J., Svatoň, J., Zimek, J.. Základy státovědy. 3.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 264 str. ISBN 80-210-3023-2.
7. Fleischmanová, I., Jandová, V.. Živnostenské minimum podnikatele. 1.vyd. Český Těšín: Poradce s.r.o., 2002. 176 str. ISBN 80-86344-84-3.
8. Hejda, J.. Základy státovědy a ústavního práva. 1.vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2005. 86 str. ISBN 80-86708-12-8.
9. Kadlecová, M.. Několik kapitol z právních dějin. 2.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 129 str. ISBN 80-210-3214-6.
10. Knapp, V.. Teorie práva. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 1995. 206 str. ISBN 80-7179-028-1.
11. Kobliha, I.. Obchodní zákoník: Úplný text zákona s komentářem. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-564-8.
12. Průcha, P.. Živnostenské oprávnění. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997. 256 str. ISBN 80-210-1656-6.

13. Průcha, P.. Živnostenské právo. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 163 str. ISBN 80-210-3778-4.
14. Staša, J., Srbová, I.. Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) a předpisy související: Komentář. 2.vyd. Praha: C.H.Beck, 2000. 561 str. ISBN 80-179-278-0.
15. Živnostenské podnikání: podle stavu k 8.2.2002. Ostrava: Sagit, 2002. Číslo 326. 192 str. ISBN 80-7208-316-3.

11. Přílohy

Příloha č. 1

Živnostenský list jako průkaz živnostenského oprávnění k provozování
řemeslné živnosti

Příloha č. 2

Živnostenský list jako průkaz živnostenského oprávnění k provozování
vázané živnosti

Příloha č. 3

Živnostenský list jako průkaz živnostenského oprávnění k provozování
volné živnosti

Příloha č. 4

Živnostenský list jako průkaz živnostenského oprávnění k provozování
živnosti průmyslovým způsobem

Příloha č. 5

Koncesní listina vydaná fyzické osobě

Příloha č. 6

Žádost o výpis z rejstříku trestů

Příloha č.7

Jednotný registrační formulář pro fyzické osoby – základní a živnostenská
část

Příloha č.8

Změnový list

Příloha č.9

Přihláška k daňové registraci pro fyzické osoby

Příloha č.10

Oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti / Přihláška
k důchodovému a nemocenskému pojištění

Příloha č.11

Oznámení pojištěnce o zahájení (ukončení) samostatné výdělečné činnosti

Magistrát města České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II. 1,2,
370 92 České Budějovice
Obecní živnostenský úřad České Budějovice

č.j. : Ž-01/05/02117

dne 22. 3. 2005

Živnostenský list

ev.č.: 330600-8694-02

Obecní živnostenský úřad České Budějovice, jako věcně a místně příslušný správní orgán podle zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů, na základě oznámení změny bydliště a místa podnikání ze dne 14. 3. 2005 vydává podle § 49 odst.2 zákona č. 455/1991-Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, živnostenský list podnikateli

Jméno a příjmení : [REDACTED]
Rodné číslo : [REDACTED]
Bydliště : [REDACTED]
370 06 České Budějovice
Identifikační číslo: [REDACTED]
Místo podnikání : [REDACTED]
370 06 České Budějovice
Předmět podnikání : **Zámečnictví**

Živnostenský list se vydává na dobu neurčitou.

Den vzniku živnostenského oprávnění: 27. 1. 1995

[REDACTED]
vedoucí Obecního živnostenského úřadu
České Budějovice

Magistrát města České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II. 1,2,
370 92 České Budějovice

Obecní živnostenský úřad České Budějovice

č.j. : Ž-01/03/07149

dne 24. 10. 2003

Živnostenský list

ev.č.: 330101-48387-00

Obecní živnostenský úřad České Budějovice, jako věcně a místně příslušný správní orgán podle zákona číslo 570/1991 Sbírky, o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů, podle § 47 odst. 1 a 3 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

v y d á v á

Živnostenský list na základě ohlášení ze dne 22. 10. 2003

Obchodní firma

Identifikační číslo: přidělí rejstříkový soud

Sídlo

370 10 České Budějovice

Předmět podnikání: Provádění staveb, jejich změn a odstraňování

Živnostenský list se vydává na dobu neurčitou.

Oprávnění provozovat živnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku.

vedoucí Obecního živnostenského úřadu
České Budějovice

1.1.03 vložil Bep

Magistrát města České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II. 1,2,
370 92 České Budějovice
Obecní živnostenský úřad České Budějovice

č.j. : Ž-01/05/02299

dne 22. 3. 2005

Živnostenský list

ev.č.: 330101-54146-00

Obecní živnostenský úřad České Budějovice, jako věcně a místně příslušný správní orgán podle zákona číslo 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 47 odst. 1 a 3 zákona číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

v y d á v á

živnostenský list na základě ohlášení ze dne 21. 3. 2005

Obchodní firma : **ELON Česká republika, a.s.**

Sídlo : **370 49 České Budějovice**

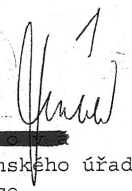
Identifikační číslo: **000785100**

Předmět podnikání : **Velkoobchod**

Živnostenský list se vydává na dobu neurčitou.

Den vzniku živnostenského oprávnění: 21. 3. 2005

vedoucí Obecního živnostenského úřadu
České Budějovice

Handwritten notes:
1. 1. 2005 / 1. 1. 2005
1. 1. 2005 / 1. 1. 2005

Okresní úřad, Mánesova 3, 371 03 České Budějovice

OKRESNÍ ŽIVNOSTENSKÝ ÚŘAD

Č.j. Ž/00/96/04393/III
Evidenční číslo: 330100-42572-00

dne 4.12.1996

Živnostenský list

Okresní živnostenský úřad v Českých Budějovicích, jako věcně a místně příslušný správní orgán dle zák. č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů, a zák. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, na základě ohlášení živnosti ze dne 14.10.1996 vydává podle § 47 odst. 1 a 3 zák. č. 455/1991 Sb. živnostenský list podnikateli

Obchodní jméno

Sídlo :

Identifikační číslo

Předmět podnikání

Výroba strojírenských výrobků

živnost je provozována průmyslovým způsobem

Živnostenský list se vydává na dobu : neurčitou

Vznik oprávnění provozovat živnost : 14.10.1996

vedoucí Okresního živnostenského úřadu
České Budějovice

Magistrát města České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II. 1,2
370 92 České Budějovice

Obecní živnostenský úřad České Budějovice

Č.j.: Ž-01/05/01917/KL
Evidenční číslo: 330101-54012-00

dne 11.3.2005

Koncesní listina

vydaná právnické osobě

podle § 54 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění
pozdějších předpisů

Obchodní firma :

Sídlo :

370 04 České Budějovice

Identifikační číslo:

Předmět podnikání :

Oceňování majetku pro: a) věci movité
c) nehmotný majetek
d) finanční majetek

Koncese se uděluje na dobu neurčitou.

Oprávnění provozovat živnost vzniká dne: 11.3.2005

vedoucí Obecního živnostenského úřadu
České Budějovice

Prův. L. 16.03.2005

Magistrát města České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II. 1,2
370 92 České Budějovice
Obecní živnostenský úřad České Budějovice

Č.j.: Ž-01/05/01917/I/R
Evidenční číslo: 330101-54012-00

dne 9.3.2005

Obecní živnostenský úřad České Budějovice, jako věcně a místně příslušný správní orgán podle zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů, na základě žádosti o koncesi ze dne 4.3.2005 rozhodl podle § 53 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "živnostenský zákon"), a vydává toto

rozhodnutí o udělení koncese právnické osobě

Obchodní firma : [REDAKCE]
Sídlo : [REDAKCE]
370 04 České Budějovice
Identifikační číslo: [REDAKCE]
Předmět podnikání : [REDAKCE]

Oceňování majetku pro: a) věci movité
c) nehmotný majetek
d) finanční majetek

Koncese se uděluje na dobu neurčitou.

Současně tímto schvaluje ustanoveného odpovědného zástupce:

Jméno a příjmení: [REDAKCE]
Rodné číslo: [REDAKCE]
Bydliště: [REDAKCE]

Podmínky ukládané dle § 27 odst. 3 živnostenského zákona pro provozování živnosti:

1. Zamezení střetu zájmů.
2. Uchování důvěrnosti informací.
3. Pojištění odpovědnosti za případné škody vzniklé v souvislosti s vykonávanou činností.
4. Vedení evidence všech provedených ocenění a zajištění systému jakosti a odpovědnosti.

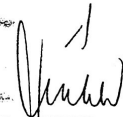
Odůvodnění

Živnostenský úřad před vydáním rozhodnutí o koncesi posoudil, zda jsou splněny všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti a zda netrvá překážka provozování živnosti a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému úřadu - Jihočeský kraj, krajský živnostenský úřad podáním u živnostenského úřadu, který rozhodnutí vydal (§ 53 a násl. zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů).

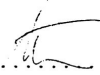

vedoucí Obecního živnostenského úřadu
České Budějovice

Toto rozhodnutí nabylo právní moci
dne 16. 3. 2005
OBECNÍ ŽIVNOSTENSKÝ ÚŘAD
ČESKÉ BUDĚJOVICE

Rozhodnutí o vydání koncese převzal:

Datum a podpis: 16. 3. 2005

V souladu s ust. § 53 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení
se vzdávám práva odvolání vůči tomuto rozhodnutí.

Datum a podpis: 16. 3. 2005

JEDNOTNÝ REGISTRAČNÍ FORMULÁŘ

Fyzická osoba - základní a živnostenská část

ČÁST A - PODNIKATEL

01 Podnikatel

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) pohlaví ¹⁾	f) rodné příjmení	g) rodinný stav	
Žena / muž			
h) místo narození	i) okres	j) stát ²⁾	k) datum narození
l) státní občanství	m) rodné číslo	n) identifikační číslo	
o) obchodní firma (jen u osob zapsaných do obchodního rejstříku)			

02 Bydliště

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
g) stát		

03 Místo podnikání

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
d) název obce	e) část obce	f) PSČ

04 Doručovací adresa

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
d) název obce	e) část obce	f) PSČ

05 Pobyť na území ČR (pro zahraniční osoby)

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
d) název obce	e) část obce	f) PSČ

¹⁾ vyplní cizí státní příslušník, který nemá přiděleno rodné číslo

²⁾ vyplní se pouze v případě, kdy státem narození není ČR

06 Předmět podnikání

CRM

CRM

JEDNOTNÝ REGISTRAČNÍ FORMULÁŘ

Formulář osoba - podnikatel a živnostník

07 Datum vzniku živnostenského oprávnění

08 Datum zahájení provozování živnosti ³⁾

09 Datum ukončení provozování živnosti ⁴⁾

10 Povolný pobyt do ⁵⁾

11 Živnost provozována průmyslovým způsobem (ANO / NE)

ČÁST B - PROVOZOVNY

01 Provozovna

a) název ulice

b) číslo popisné

c) číslo orientační

d) název obce

e) část obce

f) PSČ

g) předmět podnikání v provozovně

h) právní titul užívání provozovny

i) provozovna podléhající kolaudaci (ANO / NE)

j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně

02 Provozovna

a) název ulice

b) číslo popisné

c) číslo orientační

d) název obce

e) část obce

f) PSČ

g) předmět podnikání v provozovně

h) právní titul užívání provozovny

i) provozovna podléhající kolaudaci (ANO / NE)

j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně

³⁾ vyplní se, využívá-li se CRM (podání na jiné úřady)

⁴⁾ vyplní se, pokud ohlašovatel zamýšlí provozovat živnost na dobu určitou

⁵⁾ vyplní pouze osoba, která má povolený pobyt

ČÁST C - ODPOVĚDNÝ ZÁSTUPCE

01 Odpovědný zástupce

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) státní občanství	m) rodné číslo		k) datum narození
h) místo narození	i) okres	j) pohlaví ¹⁾	
		Žena / muž	

02 Bydliště

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
g) stát		

03 Pobyť na území ČR

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
d) název obce	e) část obce	f) PSČ

04 Datum ustanovení do funkce odpovědného zástupce

05 Prohlášení podnikatele k osobě odpovědného zástupce

Prohlašuji, že mi není známo, že by u osoby odpovědného zástupce soud nebo správní orgán uložil zákaz činnosti, že by u této osoby trvala jiná překážka provozování živnosti a že by ji v posledních třech letech bylo zrušeno živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 2, 3 nebo 4 živnostenského zákona.

ČÁST D - PROHLÁŠENÍ PODNIKATELE

01 Prohlašuji, že na území ČR podnikám nebo jsem v minulosti podnikal (ANO / NE)

02 u mne překážka provozování živnosti.

03 mi v posledních třech letech zrušeno živnostenské oprávnění podle ustanovení § 58 odst. 2, 3 nebo 4 živnostenského zákona.

04 Soud nebo správní orgán mi zákaz činnosti.

05 Čestné prohlášení dle § 6 odst. 1 písm. f, odst. 3 živnostenského zákona (vyplní pouze osoba, která již podniká, nebo v minulosti podnikala):

Prohlašuji, že nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění.

ČÁST E - JINÉ SKUTEČNOSTI, KTERÉ NEMOHLY BÝT UVEDENY NA PŘEDEŠLÝCH STRÁNKÁCH FORMULÁŘE

1. základní část		2. základní část	
3. základní část		4. základní část	
5. základní část		6. základní část	
7. základní část		8. základní část	
9. základní část		10. základní část	
11. základní část		12. základní část	
13. základní část		14. základní část	
15. základní část		16. základní část	
17. základní část		18. základní část	
19. základní část		20. základní část	
21. základní část		22. základní část	
23. základní část		24. základní část	
25. základní část		26. základní část	
27. základní část		28. základní část	
29. základní část		30. základní část	
31. základní část		32. základní část	
33. základní část		34. základní část	
35. základní část		36. základní část	
37. základní část		38. základní část	
39. základní část		40. základní část	
41. základní část		42. základní část	
43. základní část		44. základní část	
45. základní část		46. základní část	
47. základní část		48. základní část	
49. základní část		50. základní část	
51. základní část		52. základní část	
53. základní část		54. základní část	
55. základní část		56. základní část	
57. základní část		58. základní část	
59. základní část		60. základní část	
61. základní část		62. základní část	
63. základní část		64. základní část	
65. základní část		66. základní část	
67. základní část		68. základní část	
69. základní část		70. základní část	
71. základní část		72. základní část	
73. základní část		74. základní část	
75. základní část		76. základní část	
77. základní část		78. základní část	
79. základní část		80. základní část	
81. základní část		82. základní část	
83. základní část		84. základní část	
85. základní část		86. základní část	
87. základní část		88. základní část	
89. základní část		90. základní část	
91. základní část		92. základní část	
93. základní část		94. základní část	
95. základní část		96. základní část	
97. základní část		98. základní část	
99. základní část		100. základní část	

ČÁST F - VYBERTE PROVÁDĚNÉ ÚKONY

1) ohlášení živnosti	☐	počet zvláštních částí / příloh ⁶⁾	
žádost o koncesi	☐	počet zvláštních částí / příloh ⁶⁾	
2) přihláška k daňové registraci nebo příslušné oznámení	☐	počet zvláštních částí / příloh ⁶⁾	
3) oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti	☐	počet zvláštních částí / příloh ⁶⁾	
4) oznámení vzniku volného pracovního místa	☐	počet zvláštních částí / příloh ⁶⁾	
5) oznámení podle zákona o veřejném zdravotním pojištění	☐	počet zvláštních částí / příloh ⁶⁾	

V dne

podpis ohlašovatele / žadatele

Doplňující údaje podnikatele

a) telefon	b) fax	c) e-mail

⁶⁾ Zvláštními částmi se rozumí jednotlivé listy formuláře, které jsou příkládány k základní části. Přílohou se rozumí uvedení nebo doložení údajů jinak, než na základní části a zvláštních částech, např. smlouva o vedení účtu, smlouva o sdružení, atd.

podací razítko

01 Identifikační část:
jméno, příjmení / obchodní firma / název ¹⁾

Identifikační číslo / datum narození ¹⁾

Změnový list

02 Živnost, které se změna týká (předmět podnikání)

03 Původní údaj

04 Nový údaj (je-li pro uvedení nového údaje samostatná kolonka, uveďte údaj do samostatné kolonky)

05 Provozování živnosti přerušeno od:

do:

05a) Pro účely OSSZ: jedná se zároveň o ukončení samostatné výdělečné činnosti (ANO / NE) ¹⁾

05b) Pro účely ZP: jedná se zároveň o ukončení samostatné výdělečné činnosti (ANO / NE) ¹⁾

06 Pokračování provozování živnosti od:

07 Ukončení provozování živnosti ke dni:

07a) Pro účely OSSZ: jedná se zároveň o ukončení samostatné výdělečné činnosti (ANO / NE) ¹⁾

07b) Pro účely ZP: jedná se zároveň o ukončení samostatné výdělečné činnosti (ANO / NE) ¹⁾

08 Nová adresa bydliště / povoleného pobytu ¹⁾

a) název ulice

b) číslo popisné

c) číslo orientační

d) název obce

e) část obce

f) PSČ

g) stát

h) datum změny bydliště

09 Nová adresa místa podnikání / sídla / umístění organizační složky ¹⁾

a) název ulice

b) číslo popisné

c) číslo orientační

d) název obce

e) část obce

f) PSČ

g) stát

¹⁾ Vyplní pouze fyzická osoba

10 Nově ustanovený odpovědný zástupce / vedoucí organizační složky / člen statutárního orgánu*

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) pohlaví ²⁾	f) rodné příjmení	i) místo narození / okres	
žena / muž			
j) státní občanství	k) rodné číslo	l) datum narození	

10.1 Bydliště / pobyt¹⁾

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
g) stát		
h) u statutárního orgánu - způsob jednání za právnickou osobu		
i) u odpovědného zástupce - datum ustanovení do funkce		

11 Provozovna

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
g) předmět podnikání v provozovně	h) právní titul užívání provozovny	
i) datum zahájení / ukončení ¹⁾ provozování živnosti v provozovně	j) provozovna podléhající kolaudaci (ANO / NE)	
k) datum zrušení provozovny		

11.1. Při ukončení činnosti v provozovně uveďte adresu, kde lze vypořádat závazky (§ 14 zák. č. 634/1992 Sb.)

--

12 Prohlášení podnikatele:**a) při změně statutárního orgánu**

Prohlašuji, že mi není známo, že by u osob, které jsou novým statutárním orgánem nebo jeho členy, soud nebo správní orgán uložil zákaz činnosti a že by u těchto osob trvala jiná překážka provozování živnosti.

b) při změně odpovědného zástupce / vedoucího organizační složky¹⁾

Prohlašuji, že mi není známo, že by u osoby odpovědného zástupce / vedoucího organizační složky¹⁾ soud nebo správní orgán uložil zákaz činnosti, že by u ní trvala jiná překážka provozování živnosti a že by jí v posledních třech letech bylo zrušeno živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 2, 3 nebo 4 živnostenského zákona.

13 Prostřednictvím CRM ohlašuji změnu též na:

1) FÚ (ANO / NE)		číslo kolonky		počet zvláštních částí / příloh ²⁾	
2) OSSZ (ANO / NE)		číslo kolonky		počet zvláštních částí / příloh ²⁾	
3) ÚP (ANO / NE)		číslo kolonky		počet zvláštních částí / příloh ²⁾	
4) ZP (ANO / NE)		číslo kolonky		počet zvláštních částí / příloh ²⁾	

V	dne
---	-----

podpis ohlašovatele / žadatele

²⁾ Zvláštními částmi se rozumí jednotlivé listy formuláře. Přílohou se rozumí např. smlouva o vedení účtu, smlouva o sdružení, doklad o kvalifikaci atd.

01 identifikační část: příjmení, jméno / obchodní firma*)

identifikační číslo / datum narození*)

02 První registrace / oznámení změny*)

03 Daňové identifikační číslo (bylo-li přiděleno)

C Z

PŘIHLÁŠKA K DAŇOVÉ REGISTRACI pro fyzické osoby

Zvláštní část

04

a) k registraci k dani z příjmů fyzických osob

b) k registraci k dani z přidané hodnoty

c) k dani z nemovitostí

d) k dani silniční

e) k dani z příjmů jako plátcí:

1) daně z příjmů ze závislé činnosti
a funkčních požitků

2) daně z příjmů vybírané zvláštní sazbou daně

3) zajišťující daň

05 Organizační složky podniku: a) počet odštěpných závodů:

b) počet provozoven:

c) počet platebních pokladen:

(zvláštní část - přihláška k registraci k DPH)

ode dne

ode dne

ode dne

ode dne

ode dne

(zvláštní část - přihláška k registraci Odštěpné závody
a provozovny)

(zvláštní část - přihláška k registraci pro platební pokladny)

06 Číslo bankovních účtů: (přílohou je smlouva o vedení účtu)

a) číslo účtu / směrový kód banky

b) číslo účtu / směrový kód banky

c) číslo účtu / směrový kód banky

d) číslo účtu / směrový kód banky

spec. symbol

a1) pro daně

b1) pro daně

c1) pro daně

d1) pro daně

07 Zastupování v daňových záležitostech:

a) smluvní zástupce: (ANO / NE)

V případě „ano“ je přílohou plná moc.

b) zákonný zástupce: (ANO / NE)

08 Zástupce pro doručování: (ANO / NE) ☐ v případě „ano“ je přílohou plná moc.

09 Adresa pro doručování

a) označení příjemce

b) název ulice

c) číslo orientační

d) číslo popisné

e) název obce

f) část obce

g) PSČ

h) telefon

10 Předcházející daňová registrace:

a) byl jsem již dříve registrován: (ANO / NE)

☐

od – do:

b) u kterého finančního úřadu

c) ke kterým daním

d) přidělené daňové identifikační číslo

e) důvod zrušení registrace

11 Právní předchůdce

a) daňové identifikační číslo

b) identifikace

12 Zahraniční DIČ

13 Finančnímu úřadu v, ve, pro

Prohlašuji, že všechny mnou výše uvedené údaje jsou pravdivé a úplné a jsem si vědom(a) své povinnosti hlásit každou změnu do 15 dnů.

V

dne

podpis chlašovatele / žadatele

Všechny údaje, pro něž jste neměli dostatek místa na formuláři, a všechny další údaje, které považujete za závažné pro registraci, uveďte, prosím, na zvláštní příloze. U jednotlivých informací uveďte číslo položky původního formuláře, ke které se vztahují.

OZNÁMENÍ
o zahájení samostatné výdělečné činnosti
PŘIHLÁŠKA
k důchodovému a nemocenskému pojištění

Zvláštní část

OZNÁMENÍ O ZAHÁJENÍ SAMOSTATNÉ VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI

02 První registrace / oznámení změny*)

03 Datum zahájení (opětovného zahájení) činnosti

04 Oprávnění k vykonávání samostatné výdělečné činnosti od:

05 Samostatnou výdělečnou činnost vykonávám i na území státu (název státu)

a) na území tohoto státu jsem účastní/účastna sociálního pojištění: (ANO / NE)

06 Druh pobíraného důchodu

vyplácen od:

a) pláče důchodu

b) u starobního důchodu druh starobního důchodu¹

datum vzniku nároku:

c) počet vychovávaných dětí (pouze u žen)

07 Účet, ze kterého bude placeno pojištění (peněžní ústav, adresa)

a) číslo účtu / směrový kód banky

variabilní symbol

spec. symbol

08 Cizozemské číslo pojištění

a) název a adresa cizozemského nositele pojištění

¹ uvádí se starobní, částečný invalidní, plný invalidní. U starobního důchodu nutno označit druh (§ 29, 30, 31, 74, 76 a 94 zák. č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a datum vzniku nároku na starobní důchod

09 Vyplní pouze ta OSVČ, která chce být považována za OSVČ vykonávající vedlejší činnost

a) zaměstnání od:

b) název zaměstnavatele

c) název ulice

d) číslo orientační

e) číslo popisné

f) název obce

g) část obce

h) PSČ

i) starobní důchod přiznán od:

j) nebo výplata částečného / plného invalidního důchodu od:

k) nárok na rodičovský příspěvek / příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu od:

l) výkon vojenské služby v ozbrojených silách ČR, nebo civilní služby od:

m) nezaopatřené dítě ve smyslu ust. § 20 odst. 3 písm. a) zák. č. 155/1995 Sb. od:

n) vazba nebo výkon trestu odnětí svobody od:

10 Vyplní pouze ta OSVČ, která vykonává samostatnou výdělečnou činnost formou spolupráce

a) rodné číslo osoby, se kterou je spolupráce vykonávána

b) titul

c) příjmení

d) jméno

e) titul

f) název ulice

g) číslo orientační

h) číslo popisné

i) název obce

j) část obce

k) PSČ

NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ OSVČ

11 První registrace / oznámení změny*)

a) přihlašuji se k nemocenskému pojištění (ANO / NE)

b) přihlašuji se od:

DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ

12 První registrace / oznámení změny*)

a) přihlašuji se k účasti na důchodovém pojištění na rok

(ANO / NE)

Prohlašuji, že výše uvedené údaje jsou správné a jsem poučen(a) o všech povinnostech s tím, že jsem povinen(a) hlásit veškeré změny.

podpis chlašovatele / žadatele

01 Identifikační část: příjmení, jméno / obchodní firma*) Identifikační číslo / datum narození*)

02 První registrace / oznámení změny*)

OZNÁMENÍ POJIŠTĚNCE

o zahájení (ukončení) samostatné výdělečné činnosti

Zvláštní část

03 Vůči zdravotní
pojišťovně:

04 Územní pracoviště:

05 Výše zálohy:

06 Úhrady pojistného nebo záloh na pojistné budu provádět:

a) poštovní poukázkou nebo v hotovosti

☐

b) převodem z bankovního účtu

☐

c) číslo účtu / směrový kód banky

Místo pro záznamy zdravotní pojišťovny:

POUČENÍ k formuláři Oznámení pojistěnce

Formulář je určen ke splnění oznamovací povinnosti, kterou pojistěnci ukládá ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění ve znění pozdějších předpisů.

Vůči zdravotní pojišťovně - Pojistělec uvede název zdravotní pojišťovny, u které je v době vyplnění oznámení pojištěn.

Výše zálohy¹ - Pojistělec uvede výši zálohy na pojistné, kterou bude měsíčně odvádět. Osoba samostatně výdělečně činná, která zahajuje výdělečnou činnost, je povinna platit měsíční zálohy na pojistné vypočtené jako 13,5 % z minimálního vyměřovacího základu, pokud si sama nestanoví zálohu vyšší. Minimální vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné upravuje § 3a odst. 2 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Měsíční zálohy na pojistné nemusí platit osoba samostatně výdělečně činná v měsících, ve kterých je současně zaměstnancem a zaměstnání je hlavním zdrojem příjmů nebo v takových měsících, ve kterých nemá určen minimální vyměřovací základ. Výši aktuální minimální a maximální měsíční zálohy na pojistné naleznete na internetových stránkách VZP ČR (www.vzp.cz).

¹ Zvolenou, resp. minimální zálohu, bude začínající podnikatel platit pouze do předložení prvního Přehledu o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti a úhrnu záloh na pojistné své zdravotní pojišťovně. Na základě tohoto přehledu si pak sám (v souladu s § 2, odst. 2 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů) vypočítá výši zálohy na pojistné, kterou bude povinen platit opět až do předložení dalšího Přehledu.

Čestné prohlášení dle § 6 odst. 1 písm. f), odst. 3 Živnostenského zákona:

Prohlašuji, že nemám nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění.

V

dne

podpis ohlašovatele / žadatele